

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzetdir

Ilham Əliyev

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 035 (5266) 24 fevral 2017-ci il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

Bakıda Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin üçüncü toplantısı keçirilib

*İlham Əliyev: "Cənub Qaz Dəhlizi enerji təhlükəsizliyi məsələsidir
və enerji təhlükəsizliyi ölkələrin milli təhlükəsizliyidir"*

Səh 2

SOUTHERN GAS CORRIDOR ADVISORY COUNCIL THIRD MINISTERIAL MEETING
CƏNUB QAZ DƏHLİZİ MƏŞVƏRƏT ŞURASI ÇƏRÇİVƏSİNDƏ NAZİRLƏRİN ÜÇÜNCÜ TOPLANTISI

Baku, 23 February 2017

5

Yunanistan və
Bolqarıstan Cənub Qaz
Dəhlizi-nə qoşulmaqda
maraqlıdırlar

13

Xocalı Soyqırımı
Avropada tanındı

14

"Sərhədsiz Reportyorlar
Təşkilatı"ndan
Azərbaycan mətbuatına
növbəti qəraz

REPORTERS
WITHOUT BORDERS
FOR PRESS FREEDOM

24 fevral 2017-ci il

Bakıda Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin üçüncü toplantısı keçirilib

İlham Əliyev: “Cənub Qaz Dəhlizi enerji təhlükəsizliyi məsələsidir və enerji təhlükəsizliyi ölkələrin milli təhlükəsizliyidir”

Fevralın 23-də Bakıda, Heydər Əliyev Mərkəzində Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin üçüncü toplantısı keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev toplantıda iştirak edib.

Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin üçüncü toplantısında çıxış edən Prezident İlham Əliyev tədbirdə müxtəlif ölkələrdən mütəbər qonaqların iştirak etdiyini deyərək Azərbaycanın Avropa Komissiyası ilə bu mühüm layihənin həyata keçirilməsində sıx əməkdaşlıq qurduğunu bildirdi. “Biz nadir və nümunəvi beynəlxalq əməkdaşlıq formatını yarada bildik”, - deyən dövlətimizin başçısı “Cənub Qaz Dəhlizi” layihəsinin icrasının gələcək əlaqələr üçün də çox vacib amil olduğunu diqqətə çatdırdı.

Azərbaycanın enerji siyasətinin tarixindən danışan Prezident İlham Əliyev 1994-cü ildə imzalanan “Əsrin müqaviləsi”nin gələcək enerji layihələrinin həyata keçiril-

məsindəki əhəmiyyətli rolundan bəhs etdi, müasir Azərbaycanın nailiyyətlərinin bunun sayəsində mümkün olduğunu bildirdi. Cənub Qaz Dəhlizinin icrasında “Şahdəniz” qaz yatağının əhəmiyyətini vurğulayan, bu yatağın verdiyi imkanların Azərbaycanın özünü nəhəng qaz ehtiyatlarına malik ölkə kimi tanıtmada mühüm rol oynadığını deyən dövlətimizin başçısı çıxışında layihə üzrə regional

əməkdaşlığın əhəmiyyətli olduğunu qeyd etdi, uzun illər ərzində Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə tərəfindən icra olunan enerji dəhlizlərini buna misal çəkdi.

Cənub Qaz Dəhlizinin həyata keçirilməsində bir neçə il öncə Azərbaycan ilə Türkiyə arasında TANAP layihəsinin icrasına dair imzalanan sazişin, həmçinin Transadriatik boru kəməri layihəsinin əhəmiyyətini vurğulayan Prezident İlham Əliyev bu cür toplantıla-

rın layihənin vaxtında və keyfiyyətlə yerinə yetirilməsində xüsusi rol oynadığını diqqətə çatdırdı. Ötən ilki görüşdən sonra bir çox irəliləyişlərin olduğunu, “Şahdəniz-2” layihəsinin 90 faiz səviyyəsində həyata keçirildiyini, TANAP və TAP layihələrində də mühüm uğurların müşahidə edildiyini deyən Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın “Abşeron” qaz yatağının işlənilməsinə başladığını, bunun da ölkəmizin qaz potensialının yalnız “Şah-

dəniz”lə məhdudlaşmadığını göstərdiyini dedi.

XXI əsrin layihəsi olan Cənub Qaz Dəhlizinin həyata keçirilməsində beynəlxalq maliyyə qurumlarının fəaliyyətini vurğulayan dövlətimizin başçısı Avropa maliyyə təşkilatlarının da layihənin icrasında yaxından iştirak etməsinin əhəmiyyətli olacağını bildirdi. “Cənub Qaz Dəhlizi enerji təhlükəsizliyi məsələsidir və enerji təhlükəsizliyi ölkələrin milli təhlükəsizliyidir”, -

deyən Prezident İlham Əliyev bu sahədə mövcud beynəlxalq əməkdaşlığı qarşılıqlı etimadın nümunəsi adlandırdı, layihə çərçivəsində nəzərdə tutulan ekoloji məsələlərin yüksək standartlara əsaslandığını bildirdi və konfransın işinə uğurlar arzuladı.

Azərbaycanın energetika naziri Natiq Əliyev Prezident İlham Əliyevin təlimat və tövsiyələrinin “Cənub Qaz Dəhlizi” layihəsinin icrasında mühüm rol oynadığını, bu cür toplantıların layihə üzrə həll variantlarını tapmağa imkan verdiyini dedi.

Avropa Komissiyasının enerji birliyi üzrə vitse-prezidenti Maroş Şevçoviç Prezident İlham Əliyevə Azərbaycanın üçüncü dəfə bu toplantıya ev sahibi etdiyinə görə minnətdarlığını bildirdi, ötən ilki görüşdən sonra layihə üzrə böyük irəliləyişlərin olduğunu dedi. Maroş Şevçoviç Prezident İlham Əliyevin Brüsselə son səfərinin əhəmiyyətli olduğunu, Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında əməkdaşlığı nəzərdə tutan çərçivə sazişinin imzalandığını, enerji təhlükəsizliyi ilə bağlı səmərəli müzakirələrin aparıldığını diqqətə çatdırdı. “Cənub Qaz Dəhlizi” layihəsi Avropa İttifaqı üçün strateji əhəmiyyət daşıyır və onun Avropa üçün nə dərəcədə vacib olduğunu hamımız anlayırıq”, - deyən Maroş Şevçoviç də qitənin gələcəyi üçün strateji əhəmiyyət daşıyan bu layihəyə Avropa maliyyə təşkilatlarının da diqqət göstərməsinin vacibliyini vurğuladı, layihənin vaxtında icra olunacağına əminliyini ifadə etdi.

Azərbaycan ilə Türkiyə arasındakı dostluq və qardaşlıq əlaqələri yüksək səviyyədədir

Prezident İlham Əliyev Türkiyənin energetika və təbii sərvətlər naziri ilə görüşüb

Fevralın 23-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Türkiyə Respublikasının energetika və təbii sərvətlər naziri Berat Albayrak ilə görüşüb. AZƏRTAC xəbər verir ki, Berat Albayrak Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın və xanımı Əminə Ərdoğanın Mehriban Əliyevanın Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti təyin olunması münasibətilə Prezident İlham Əliyevə və xanımı Mehriban Əliyevaya təbriklərini və salamlarını çatdırdı.

Dövlətimizin başçısı səmimi təbrikə və salama görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamının Türkiyə Prezidentinə və xanımına çatdırılmasını xahiş etdi. Prezident İlham Əliyev Türkiyənin Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin üçüncü toplantısında yüksək səviyyədə iştirak etməsinin önəmini xüsusi vurğuladı. Dövlətimizin başçısı bu toplantının gələcək planların uğurla reallaşdırılmasına mühüm töhfə verəcəyinə əminliyini bildirdi.

Türkiyədə keçiriləcək ümumxalq səsverməsinə toxunan Prezident İlham Əliyev referendumun yüksək səviyyədə təş-

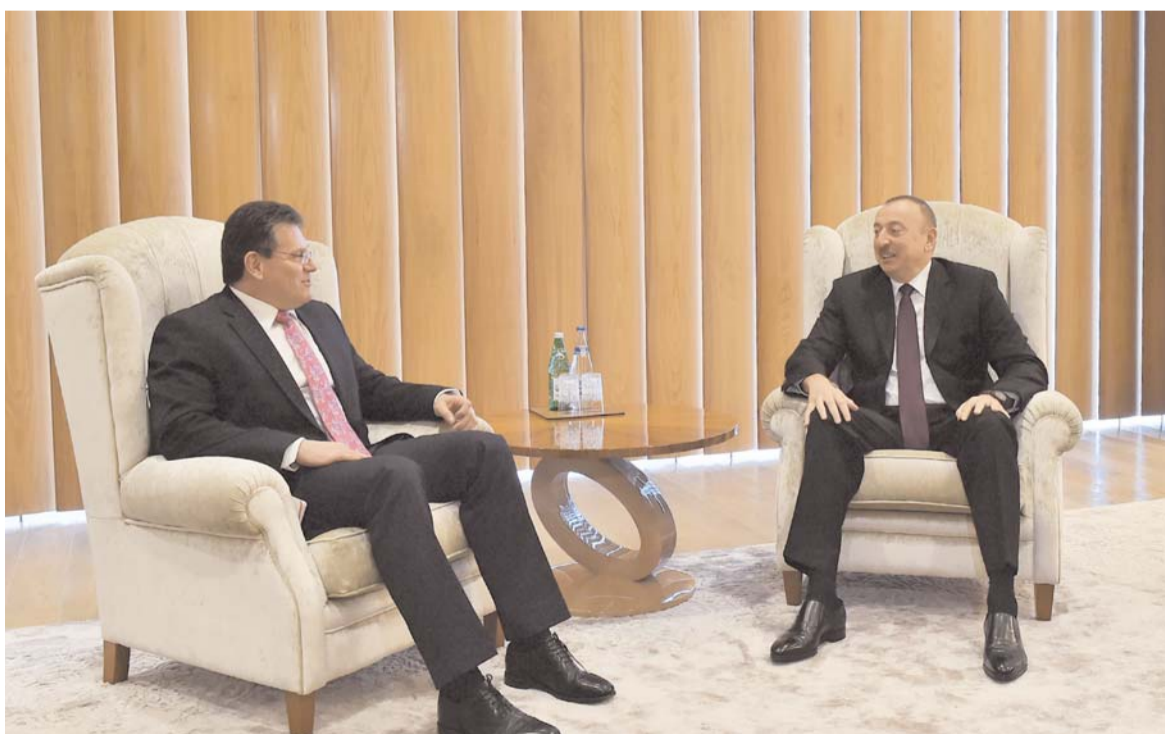
kil olunacağına, Türkiyə xalqının iradəsinin əksini tapacağına və qardaş ölkənin həyatında bundan sonra yeni, daha sabit dövrün başlanacağına əminliyini bildirdi. Dövlətimizin başçısı TANAP layihəsinin uğurla icrasına verdiyi dəstəyə görə Türkiyə hökumətinə minnətdarlığını ifadə etdi.

Söhbət zamanı dünyada və Avropada baş verən siyasi, iqtisadi böhran fonunda Azərbaycan ilə Türkiyə arasındakı dostluq və qardaşlıq əlaqələrinin yüksək səviyyədə olması məmnunluqla qeyd edildi.

Prezident İlham Əliyev Avropa Komissiyasının enerji birliyi üzrə vitse-prezidenti Maroş Şefçoviç ilə görüşüb

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevralın 23-də Avropa Komissiyasının enerji birliyi üzrə vitse-prezidenti Maroş Şefçoviç ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, söhbət zamanı Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ilə Avropa Komissiyasının enerji birliyi üzrə vitse-prezidenti Maroş Şefçoviçin cari il ərzində dörd dəfə görüşdüyü xüsusi vurğulandı, Cənub Qaz Dəhlizinin tikintisi, bu sahədə əldə olunan nailiyyətlər ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı. Həmçinin Azərbaycan ilə Avropa Komissiyası arasında enerji məsələləri ilə yanaşı, nəqliyyat dəhlizləri, o cümlədən Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolundan istifadə sahəsin-

də əməkdaşlıq imkanları müzakirə edildi. Yeni Asiya-Avropa nəqliyyat dəhlizindən istifadə imkanlarından danışan Maroş Şefçoviç Avropa şirkətlərinin bu layihəyə cəlb olunmasının və bu məsələdə Avropa Komissiyasının mümkün dəstəyi-

nin əhəmiyyətini vurğuladı. Söhbət zamanı Azərbaycanda alternativ enerji mənbələrindən istifadənin genişləndirilməsi, bu məsələdə Avropa İttifaqının təcrübəsindən istifadə edilməsinin mümkünüyü qeyd olundu.

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 13 noyabr tarixli 419 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Qaçqın" statusu verilməsi haqqında vəsətətə baxılması Qaydası"nda dəyişikliklər edilməsi barədə Fərman imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikası və Qazaxıstan Respublikası arasında keçirilən mallar və nəqliyyat vasitələri haqqında ilkin məlumat mübadiləsinin təşkili barədə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi ilə Qazaxıstan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi arasında Sazişin təsdiq edilməsi haqqında Fərman imzalayıb.

***

Dövlət başçısı Azərbaycan Dövlət Gömrük Komitəsi ilə Namibiya Maliyyə Nazirliyinin Gömrük və Aksiz Direktorluğu arasında gömrük əməkdaşlarının potensialının gücləndirilməsi sahəsində qarşılıqlı yardım haqqında Sazişin təsdiq edilməsi barədə Fərman imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Hökuməti ilə Braziliya Hökuməti arasında ticarət və investisiya əməkdaşlığı üzrə Anlaşma Memorandumunun təsdiq edilməsi haqqında Fərman imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə İsrail Dövləti Hökuməti arasında Birgə Komissiyanın yaradılması haqqında Anlaşma Memorandumunun təsdiq edilməsi barədə Fərman imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə İsrail Dövləti Hökuməti arasında standartlaşdırma, uyğunluğun qiymətləndirilməsi və metrologiya sahələrində əməkdaşlıq haqqında Sazişin təsdiq edilməsi barədə Fərman imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə İsrail Dövləti Hökuməti arasında kənd təsərrüfatı sahəsində əməkdaşlıq haqqında Sazişin təsdiq edilməsi barədə Fərman imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi ilə Fransa Respublikasının Xarici İşlər və Beynəlxalq İnkişaf Nazirliyi arasında regionlararası əməkdaşlıq sahəsində Anlaşma Memorandumunun təsdiq edilməsi haqqında Fərman imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikası, Gürcüstan, Moldova Respublikası, Türkiyə Respublikası və Ukrayna mülki aviasiya hakimiyyəti orqanları arasında ICAO çərçivəsində əməkdaşlığa və ICAO orqanlarında təmsilçiliyə dair Anlaşma Memorandumunun təsdiq edilməsi haqqında Fərman imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikasının Dövlət Miqrasiya Xidməti ilə Beynəlxalq Miqrasiya Təşkilatı arasında Azərbaycandan miqrantların könüllü qayıdışına yardım üzrə pilot layihənin həyata keçirilməsinə dair Əməkdaşlıq Sazişinin təsdiq edilməsi haqqında Fərman imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev Estoniya Prezidenti Kersti Kalyulayda təbrik məktubu göndərmişdir. Məktubda deyilir: "Hörmətli xanım Prezident, Estoniya Respublikasının milli bayramı - Müstəqillik günü münasibətilə Sizə və bütün xalqınıza öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından ən səmimi təbriklərimi yetirirəm. Belə bir xoş gündə Sizə möhkəm cansağlığı, işlərinizdə uğurlar, dost Estoniya xalqına daim əmin-amanlıq və firavanlıq arzulayıram".

24 fevral 2017-ci il

Azərbaycan ilə İtaliya arasında siyasi, iqtisadi, enerji, mədəni və digər sahələrdə əlaqələr ən yüksək səviyyədədir

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin İtaliyanın iqtisadi inkişaf naziri ilə görüşü olub

Fevralın 23-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin İtaliya Respublikasının iqtisadi inkişaf naziri Karlo Kalenda ilə görüşü olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Prezident İlham Əliyev İtaliyanın Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin üçüncü toplantısında fəal iştirakının əhəmiyyətinə toxundu. Dövlətimizin başçısı bildirdi ki, bu, müxtəlif sahələrdə sürətlə inkişaf edən əməkdaşlığımızın daha bir göstəricisi olmaqla yanaşı, "Cənub Qaz Dəhlizi" layihəsinin uğurla həyata keçirilməsi baxımından da çox əhəmiyyətlidir. Azərbaycan ilə İtaliya arasında tərəfdaşlığa dair Bəyannamənin qəbul edildiyini deyən Prezident İlham Əliyev diqqətə çatdırdı ki, hazırda siyasi, iqtisadi, enerji, mədəni və digər sahələrdə əməkdaşlığımız ən yüksək səviyyədədir və ölkələrimiz arasında əlaqələrin inkişafı şaxələndirilir.

Karlo Kalenda ölkəsi üçün önəmli olan TAP layihəsinin həyata keçirilməsinə görə İtaliya höku-

məti adından dövlətimizin başçısına minnətdarlığını çatdırdı. O, bu mühüm tədbirdə İtaliyanın bir sıra şirkətlərinin nümayəndələrinin də iştirak etdiklərini vurğuladı, ölkələrimiz arasında müxtəlif sahələrdə əhəmiyyətli layihələrin icra edildiyini bildirdi. Qonaq İtaliyanın Baş naziri Paolo Centiloninin ötən ilin sonunda xarici işlər və beynəlxalq əməkdaşlıq naziri kimi Azərbaycana səfərini xatırladı. Söhbət zamanı ölkələrimiz arasında enerji, kənd təsərrüfatı və digər sahələrdə əməkdaşlıq imkanları müzakirə olundu. Bildirildi ki, İtaliya Azərbaycandan böyük həcmdə neft və enerji məhsulları idxal edir.

Diqqətə çatdırıldı ki, Münxen Təhlükəsizlik Konfransı çərçivəsində Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ilə İtaliyanın "Leonardo" şirkətinin baş icraçı direktoru və baş meneceri Mauro Moretti arasında keçirilən görüşün nəticəsi olaraq, Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin üçüncü toplantısı zamanı SOCAR ilə həmin şirkət arasında əməkdaşlığa dair memorandum imzalanacaq.

Prezident İlham Əliyev Türkiyənin qida, kənd təsərrüfatı və heyvandarlıq nazirinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevralın 23-də Türkiyə Respublikasının qida, kənd təsərrüfatı və heyvandarlıq naziri Faruk Çelikin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, nazir Faruk Çelik Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın və Baş nazir Binəli Yıldırımın salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırdı. Türkiyəli nazir Prezident İlham Əliyevin tövsiyəsi ilə İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının Əmək Mərkəzinin Bakıda yaradılmasına və uğurla fəaliyyət

göstərməsinə görə dövlətimizin başçısına minnətdarlığını bildirdi. Faruk Çelik hazırda Türkiyənin Qida, Kənd Təsərrüfatı və Heyvandarlıq Nazirliyi ilə Azərbaycanın Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi arasında sıx əməkdaşlığın yaradıldığını dedi.

Prezident İlham Əliyev Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanla bu yaxınlarda telefon danışığını və Baş nazir Binəli Yıldırımın Münxendə görüşünü məmnunluqla xatırladı. Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin bu gün Bakıda keçirilən növbəti toplantısının önəmini qeyd edən dövlətimizin başçısı Tür-

kiyə Respublikasının energetika və təbii sərvətlər naziri Berat Albayrakla səmərəli görüşün olduğunu vurğuladı.

Görüşdə ölkələrimizin kənd təsərrüfatı nazirlikləri arasında əlaqələrin yaxşı potensiala malik olduğu bildirildi, əməkdaşlığımızın perspektivləri ilə bağlı məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı. Dövlətimizin başçısı Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın və Baş nazir Binəli Yıldırımın salamlarına görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Türkiyənin Prezidentinə və Baş nazirinə çatdırmağı xahiş etdi.

Prezidentin Mətbuat Xidmətinin məlumatı

Fevralın 23-də Gürcüstanın Baş naziri Giorgi Kvirikaşvili Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə telefonla zəng edib. Gürcüstanın Baş naziri xanım Mehriban Əliyevanın Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti təyin olunması ilə bağlı təbriklərini çatdırıb və əminliyini ifadə edib ki, bu təyinat Gürcüstan-Azərbaycan əlaqələrinin daha da möhkəmlənməsi işinə öz müsbət təsirini göstərəcək.

Prezident İlham Əliyev göstərilən diqqətə və təbriklərə görə minnətdarlığını bildirib. Prezident İlham Əliyev və Baş nazir Giorgi Kvirikaşvili siyasi, iqtisadi, energetika və digər sahələrdə əlaqələrimizin bundan sonra da uğurla inkişaf edəcəyinə əmin olduqlarını bildiriblər. Dövlətimizin başçısı qeyd edib ki, bu gün Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin üçüncü toplantısı uğurla keçirilib və Gürcüstanın bu tədbirdə yüksək səviyyədə təmsil olunduğuna görə Giorgi Kvirikaşviliyə minnətdarlığını ifadə edib. Prezident İlham Əliyev və Baş nazir Giorgi Kvirikaşvili gələcək təmaslar və səfərlər barədə də danışılar.

Yunanistan və Bolqarıstan Cənub Qaz Dəhlizi-nə qoşulmaqda maraqlıdırlar

Cənub Qaz Dəhlizi həm 40 milyard dollaradək dəyəri, həm də seqmentlərini təşkil edən layihələrlə dünyanın, əsasən də Avropanın maraq dairəsinə daxildir. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri fevralın 23-də Bakıda keçirilən Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin üçüncü toplantısına həsr olunan mətbuat konfransında energetika naziri Natiq Əliyev deyib. Nazir bildirib ki, bu gün Avropanın bir çox ölkəsinin diqqəti Bakıdadır.

Cənub Qaz Dəhlizi həm 40 milyard dollaradək dəyəri, həm də seqmentlərini təşkil edən layihələrlə dünyanın, əsasən də Avropanın maraq dairəsinə daxildir. Toplantıda iştirak edən müxtəlif maliyyə qurumlarının rəhbərləri layihəni dəstəklədiklərini və vəsait ayırmaqda maraqlı olduqlarını bildirdilər. Həmçinin də Cənub Qaz Dəhlizi-nin seqmentləri - Cənubi Qafqaz Boru Kəməri, "Şahdəniz-2" TANAP və TAP-ın icra vəziyyəti və gələcəkdə görüləcək işlər nəzərdən keçirildi. Bu layihələr Avropa Komissiyası tərəfindən daim dəstəklənir.

Natiq Əliyev deyib ki, Cənub Qaz Dəhlizi-nə qoşulmaq istəyən ölkələrin sayı artır. Yunanistan və Bolqarıstan arasında qaz kəmərlərinin birləşdirilməsi "Cənub Qaz Dəhlizi" layihəsi üçün yeni perspektivlər açır. Həmin ölkələr layihəyə qoşulmaqda maraqlı olduğunu bəyan ediblər. Avropa Komissiyasının enerji birliyi üzrə vitse-prezidenti Marş Şefçoviç deyib ki, təmsil etdiyi qurum Azərbaycan təbii qazının 2018-ci ildə Türkiyəyə, 2020-ci ildə isə Avropaya çatdırılması üçün səylərini əsirgəməyəcək. M.Şefçoviç bildirib ki, nazirlərin üçüncü toplantısı çox uğurlu keçib. Toplantıda "Cənub Qaz Dəhlizi" layihəsinin icra vəziyyəti və layihənin seqmentlərinin inkişafı müzakirə olunub. Əldə olunan uğurlu nəticələr, eləcə də qarşıya çıxan çətinliklər nəzərdən keçirilib. "Biz TAP-la bağlı yaranan çətinliklərə dair İtaliya hökuməti və konsorsium iştirakçıları ilə daim danışıqlar və müzakirələr aparırıq. Çünki biz 2020-ci ildə Azərbaycan qazının Avropaya çatdırılmasında maraqlıyıq və bunun həyata keçirilməsi üçün çalışırıq", - deyərək M.Şefçoviç əlavə edib. ABŞ dövlət katibinin enerji diplomatiyası üzrə köməkçisinin müavini xanım Robin Danniqa qeyd edib ki, ölkəsi Avropanın enerji təhlükəsizliyinin Azərbaycan resursları ilə təmin olunmasında maraqlıdır.

R.Danniqa deyib ki, ABŞ nümayəndə heyətinin Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin üçüncü toplantısında iştirakı yeni hökumətin də "Cənub Qaz Dəhlizi" layihəsinə dəstəyini nümayiş etdirir: "ABŞ "Cənub Qaz Dəhlizi" layihəsinə öz dəstəyini bundan sonra da davam etdirəcək. Əminəm ki, bu layihə Avropa ilə yanaşı, qlobal enerji təhlükəsizliyinə də öz töhfəsini verəcək".

Monteneqronun iqtisadiyyat naziri xanım Draqiça Sekuliç isə bildirib ki, hazırda Avropada digər bir qaz boru kəməri layihəsinin - İon-Adriatik hərəyə keçirilməsi üçün işlər görülür. Biz bu qaz boru kəməri layihəsi ilə Monteneqroya Azərbaycanın təbii qazının çatdırılmasında maraqlıyıq. Bu layihələr Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində əhəmiyyətli rol oynayacaq.

Robin Danniqa: ABŞ Avropanın enerji təhlükəsizliyinin Azərbaycan resursları ilə təmin olunmasında maraqlıdır

ABŞ Avropanın enerji təhlükəsizliyinin Azərbaycan resursları ilə təmin olunmasında maraqlıdır. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri fevralın 23-də Bakıda keçirilən Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin üçüncü toplantısına həsr olunan mətbuat konfransında ABŞ dövlət katibinin enerji diplomatiyası üzrə köməkçisinin müavini xanım Robin Danniqa deyib. O qeyd edib ki, ABŞ nümayəndə heyətinin Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin üçüncü toplantısında iştirakı yeni hökumətin də "Cənub Qaz Dəhlizi" layihəsinə dəstəyini nümayiş etdirir: "ABŞ "Cənub Qaz Dəhlizi" layihəsinə öz dəstəyini bundan sonra da davam etdirəcək. Əminəm ki, bu layihə Avropa ilə yanaşı, qlobal enerji təhlükəsizliyinə də öz töhfəsini verəcək".

Müdafiə Naziri cəbhəboyu zonaya səfər edib

Ermenistan silahlı qüvvələri tərəfindən təxribatların intensivləşməsi ilə əlaqədar, eləcə də müdafiənin ön xəttində bölmələrimizin döyüşə hazırlıq səviyyəsinin yerində qiymətləndirilməsi məqsədilə Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi cəbhəboyu zonaya səfər edib. SİA-nın Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətinə istinadən verdiyi xəbərə görə, Müdafiə nazirine təqdim edilən kəşfiyyat məlumatları göstərir ki, düşmən öz qoşunlarının yenidən qruplaşması, həmçinin

artilleriya sistemlərinin və digər iriçaplı texnikanın bizim müdafiənin ön xəttində cəmləşdirilməsi üzrə tədbirlər həyata keçirir. Bu isə düşmənin məqsədinin vəziyyətin gərginləşdirilməsinə yönəldiyini qeyd etməyə əsas verir. Ermənistan silahlı qüvvələrinin növbəti təxribatlarının qarşısının alınması ilə əlaqədar Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi düşməne qarşı daha sərt və qətiyyətli cəza tədbirlərinin görülməsi üçün ön xətdə yerləşən qoşunlarımıza istiqamətlər üzrə konkret tapşırıqlar verib.

Bakı Slavyan Universitetində Xocalı soyqırımını anılıb

Dünən Bakı Slavyan Universitetində Xocalı soyqırımının 25-ci ildönümünə həsr edilmiş anım mərasimi keçirilib. Tədbir başlamazdan öncə, BSU-nun foyesində universitetin Rəssamlar Klubunun üzvlərinin Xocalıya həsr etdiyi əl işləri-nə baxış keçirilib.

Tədbir Azərbaycan Respublikasının Dövlət himninin səsləndirilməsi ilə başlayıb. Bundan sonra faciə qurbanlarının xatirəsi bir

dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Merasimi açan BSU-nun rektoru, professor Nurlana Əliyeva qeyd edib ki, 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə baş verən Xocalı Soyqırımı bəşər tarixində ən qanlı faciələrdən biridir. N.Əliyeva Ümummilli Lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlişi və müdrik siyasəti nəticəsində qanlı faciəyə hüquqi-siyasi qiymət verildiyini vurğulayıb.

Sonra əməkdar jurnalist, BSU-nun jurnalistika kafedrasının müəllimi, dosent Etibar Babayevin hazırladığı Xocalı şəhidlərinə həsr olunmuş filmi nümayiş olub.

Tədbirdə Xocalı soyqırımının canlı şahidlərindən BSU-nun diplomatiya və xarici siyasət kafedrasının dosenti, Qarabağ müharibəsi veteranı, polis polkovniki Sabir Məmmədov, Xocalı Polis bölməsinin sabiq rəis müavini, polis mayoru Hafiz Ədilov, "Qarabağ" qəzetinin baş redaktoru Çingiz İsmayılov, "Qarabağ" qəzetinin redaktor müavini, Yazıçılar Birliyinin üzvü Salman Alioğlu, Qarabağ müharibəsi iştirakçısı Elçin Məmmədli Xocalı soyqırımının ağır nəticələrinin Azərbaycan xalqının taleyində qoyduğu dərin izlərdən söz açıblar. Çıxış edənlər soyqırım zamanı dinc əhəlinin qətlə yetirilməsi, elindən-obasından didərgin düşməsi və bu kimi özbaşnalıqlar barədə fikirlərini mərasim iştirakçıları ilə bölüşüblər.

BSU-nun Tələbə-Gənclər Təşkilatının sədr müavini Vaqif Yəhyalı Pırşaqı qəsəbəsində yerləşən 2 saylı Xocalı məktəbində hazırladığı video-çarxı tədbir iştirakçılarına təqdim edib. Vaqif Yəhyalı Xocalı Soyqırımında şəhid olan BSU-nun məzunu Ülfət Əliyevin xatirəsinə yad edərək, gəncləri vətənpərvər olmağa səsleyib.

Sonra BSU tələbələri Xocalıya həsr olunmuş şeirlər ifa ediblər. Qarabağ müharibəsi veteranı Sadir Məmmədovun müəllifi olduğu 12 dildə çap edilən "Xocalı Soyqırımı" kitabından ekspert rəyini tələbələr Azərbaycan, rus, polyak, bolqar, Ukrayna, belarus və türk dillərində səsləndiriblər.

Xocalı faciəsinə həsr edilmiş silsilə tədbirlərin davamı olaraq BSU-nun magistratura şöbəsi tərəfindən dəyirmi masa keçirilib. Dəyirmi masada tərbiyə işləri üzrə prorektor Xanım Sultanova çıxış edərək, Xocalı faciəsinin heç vaxt unudulmayacağını deyib. Sonra "Xocalı faciəsi" barədə video-rolik təqdim edilib.

24 fevral 2017-ci il

Azərbaycan-Qazaxıstan dostluğu Cənubi Qafqazda və Mərkəzi Asiyada sabitliyə, inkişafa və təhlükəsizliyə xidmət edir

“Yeni Azərbaycan” qəzetinin redaksiyasında Qazaxıstan Respublikasının BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvü kimi fəaliyyətə başlamasına həsr olunan “dəyirmi masa” keçirilib

Dünən “Yeni Azərbaycan” qəzetinin redaksiyasında Qazaxıstan Respublikasının BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvü kimi fəaliyyətə başlamasına həsr olunan “dəyirmi masa” keçirilib. Xatırladaq ki, Qazaxıstan BMT Baş Assambleyasının 28 iyun 2016-cı il tarixində keçirilən iclasında BMT Təhlükəsizlik Şurasının 2017-2018-ci illər üçün qeyri-daimi üzvü seçilib. 2017-ci ilin əvvəlindən isə Qazaxıstan BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvü kimi fəaliyyətə başlayıb.

“Dəyirmi masa”-ni “Yeni Azərbaycan” qəzetinin baş redaktoru, Milli Məclisin deputatı Hikmət Babaoğlu açaraq dost Qazaxıstan Respublikasının BMT Təhlükəsizlik Şurasına qeyri-daimi üzv seçilməsini çox əlamətdar hadisə kimi səciyyələndirib. O deyib: “Azərbaycanın strateji müttəfiqi olan Qazaxıstan ötən il BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvü seçilib. Əlbəttə ki, bu hadisə bizi sevindirir. Çünki Qazaxıstanla Azərbaycanın strateji münasibətləri var. Bizi qazax xalqı ilə bir sıra dəyərlər - dil, ortaq mədəniyyət, etnik köklər və ümumi siyasi keçmiş birləşdirir. Hazırkı mərhələdə isə Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevlə Qazaxıstan Prezidenti cənab Nursultan Nazarbayev arasında dostluq münasibətləri formalaşdırılıb və bu münasibətlər, əlbəttə ki, xalqlarımızın tarixi ənənələrindən qaynaqlanır. Məlum olduğu kimi, Azərbaycan 2011-ci ildə eyni müvəffəqiyyətlə BMT TŞ-nin qeyri-daimi üzvü seçilib və 2012-2013-cü illərdə iki dəfə bu təşkilata böyük uğurla sədrlik edib. Bu gün isə artıq mötəbər quruma sədrlik hüququnu Qazaxıstan qazanıb. Xüsusi olaraq vurğulamaq yerinə düşər ki, Qazaxıstan Orta Asiya respublikaları arasında bu yüksək etimad qazanan ilk dövlətdir. Biz dost ölkənin BMT TŞ-nin qeyri-daimi üzvü seçilməsini alqışlayırıq”.

Hikmət Babaoğlu Qazaxıstanın BMT TŞ-nin qeyri-daimi üzvü kimi fəaliyyətə başlaması ilə bağlı Azərbaycan ictimaiyyətinin də məlumatlandırılmasının aktualıq daşdığını diqqətə çatdırıb.

Sonra çıxış edən Qazaxıstanın Azərbaycanlı səfirliyinin müşaviri Darxan Kuşurbayev BMT Baş Assambleyasının iclasında Qazaxıstanın 2017-2018-ci illərdə BMT TŞ-nin qeyri-daimi üzvlüyünə namizədliyini dəstəklədiyinə görə Azərbaycana təşəkkürünü ifadə edib. D.Kuşurbayev deyib: “Qazaxıstan BMT TŞ-yə sədrliyi dövründə beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətini nüvə silahından, mühərriblərdən və münasibətlərdən azad dünya qurmaqla bağlı təşəbbüslərə cəlb etmək niyyətindədir. 2017-2018-ci illərdə Qazaxıstanın real imkanları olacaq ki, bu istiqamətdə TŞ-nin işinə öz töhfələrini versin. Eyni zamanda, Qazaxıstan milli maraqların, eləcə də Mərkəzi Asiya regionu ölkələrinin sülh və təhlükəsizlik məsələlərinin təmin olunmasına çalışacaq. Qazaxıstanın BMT TŞ-yə üzv olması bizə imkan verir ki, dünyada sülhün və təhlükəsizliyin təmin olunmasına dair Prezident Nursultan Nazarbayev tərəfindən BMT Baş Assambleyasının 70-ci sessiyasında, eləcə də Nüvə Təhlükəsizliyi Sammitində səsləndirilən sülhməramlı təşəbbüsləri reallaşdırmağa imkan verilsin. Qazaxıstanın bir sıra mötəbər təşkilatlarla sədrlik etmək təcrübəsi ona imkan verir ki, BMT TŞ-də də bu təcrübədən yararlanınsın və ölkələr arasında çoxtərəfli əməkdaşlığı davam etdirdirsin. Qazaxıstan mövcud imkanlarından istifadə edərək nəinki Mərkəzi Asiya regionunda, eləcə də dünyada terrorizmlə

mübarizə, ekoloji problemlərin həlli kimi mühüm məsələləri də diqqət mərkəzində saxlamağa çalışacaq. Həmçinin ölkəmiz BMT çərçivəsində Əfqanıstanda sülhün təmin olunması məsələlərinə dair müzakirələrin təşkil olunması, müştərək layihələrin həlli məqsədilə donorların cəlb olunması məsələlərini də gündəmə gətirməyə səy göstərəcək.

Bundan əlavə, Prezident Nursultan Nazarbayevın əsas məqsədlərindən biri də 2045-ci ilədək dünyada nüvə silahlarından tamamilə imtina edilməsinə, eləcə də global antiterror koalisiyasının yaradılmasına nail olmaqdır. Mərkəzi Asiya dövlətləri arasında ilk dəfə olaraq, quruma üzv ölkə kimi, Qazaxıstan BMT TŞ-nin platformasından istifadə edərək qarşısına qoyduğu sülhməramlı məqsədlərin reallaşmasına çalışacaq”.

“Dəyirmi masa”-da çıxış edən Milli Məclisin deputatı Elman Nəsirov da BMT TŞ kimi nüfuzlu bir qurumun qeyri-daimi üzvü seçilməsi münasibətilə dost ölkənin xalqının və dövlətinin ünvanına xoş sözlərini ifadə edib. Elman Nəsirov vurğulayıb: “BMT-nin Baş Məclisində 193 ölkə var. Onlardan 138-i Qazaxıstanın namizədliyini dəstəkləyib. Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın 2011-ci ildə BMT TŞ-nin qeyri-daimi üzvü seçilməsini tarixi hadisə kimi səciyyələndirib. Eyni zamanda, Qazaxıstanın dövlət başçısı Nursultan Nazarbayev də ölkəsinin belə bir mötəbər quruma qeyri-daimi üzv seçilməsini tarixi hadisə kimi dəyərləndirib. Qazaxıstan BMT TŞ-yə sədrliyi dövründə su, ərzaq təhlükəsizliyi, terrorizmə qarşı mübarizəni özünün prioritetləri kimi bəyan edib. Bizim məlumatımız var ki, Qazaxıstan TŞ-nin sədri kimi fəaliyyəti dövründə nüvə təhlükəsizliyi məsələsini xüsusi diqqət mərkəzində saxlayacaq. Qazaxıstanın nüvə təhlükəsizliyinə önəm verməsi də təsadüfi deyil. Məlumdur ki, nüvə dövləti olan Qazaxıstan 1990-cı il avqustun 29-da bu silahdan imtina etməklə dünyada bir ilkə imza atıb. Bu, çox cəsarətli bir addım idi.

Qazaxıstanın adı çəkiləndə hər bir azərbaycanlının qəlbində rəğbət hissi yaranır. Bu da təsadüfi deyil. Azərbaycanın üzvləşdiyi Dağlıq Qarabağ münasibətlərinin həllinə münasibətdə Qazaxıstan dost və qardaş ölkə olduğunu həmişə təsdiqləyir. Məlumdur ki, işğalçı Ermənistan Avrasiya İqtisadi Birliyinə Dağlıq Qarabağdakı qondarma separatçı rejimlə getmək istəyirdi. Qazaxıstanın dövlət başçısı Nursultan Nazarbayev isə qətiyyətlə bildirib ki, Ermənistan heç bir halda Avrasiya İqtisadi Birliyinə separatçı rejimlə birlikdə daxil ola bilməz. Azərbaycan-Qazaxıstan dostluğu həm Cənubi Qafqazda, həm də Mərkəzi Asiyada sabitliyə, inkişafa və təhlükəsizli-

yə xidmət edir”.

“Dəyirmi masa”-da söz alan Milli Məclisin deputatı Aydın Hüseynov Qazaxıstanın BMT TŞ-nin 2017-2018-ci illərdə qeyri-daimi üzvü seçilməsinin bu ölkə üçün böyük siyasi, diplomatik qələbə olduğunu bildirdi. Azərbaycanla Qazaxıstanın beynəlxalq qurumlarda, o cümlədən də BMT TŞ-də bir-birinə dəstək ifadə etdiklərini nəzərə çatdıran Aydın Hüseynov iki ölkə arasında dostluğun tarixinin daha dərin olduğunu bildirdi: “Azərbaycan xalqının Ümummilli lideri Heydər Əliyevlə Nursultan Nazarbayev arasında yaranan möhkəm dostluq əlaqələri iki ölkə arasında münasibətlərin dərinləşməsinə mühüm rol oynayıb. Bu siyasətin davamı olaraq Azərbaycanın dövlət başçısı İlham Əliyev Qazaxıstanla əlaqələrin strateji müttəfiqlik səviyyəsində qorunub saxlanılmasına və daha da inkişaf etdirilməsinə güclü siyasi iradə nümayiş etdirir”.

İki ölkə arasında münasibətlərin yüksək səviyyəsindən bəhs edən millət vəkili bildirdi ki, Qazaxıstanla Azərbaycan yalnız siyasi platformada deyil, eyni zamanda, iqtisadi müstəvidə də ortaq maraqlara malikdirlər. Respublikamızın moderatörlüğü ilə inşa edilən Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu Şərqlə Qərbi birləşdirən ən böyük neqliyyat dəhlizidir. Azərbaycan Uzaq Şərqlə, Çinə çıxış yolunu Qazaxıstan vasitəsilə görür, eyni zamanda, bəhs olunan layihənin reallaşdırılması ilə dost ölkənin Avropaya iqtisadi baxımdan sərfəli çıxışı təmin ediləcək. Millət vəkili onu da əlavə edib ki, Xəzər dənizinin şərq və qərb sahillərində yerləşən iki ölkənin coğrafi mövqeyi və iqtisadi potensialı yalnız bir-biri üçün deyil, eyni zamanda, bütövlükdə, Avropanın və Asiyanın iqtisadi əlaqələrinin möhkəmlənməsi, integrasiyanın dərinləşməsi üçün çox önəmlidir.

“İki sahil” qəzetinin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadə çıxışında bildirib ki, Qazaxıstanın BMT TŞ-nin qeyri-daimi üzvü seçilməsi yalnız Qazaxıstan üçün deyil, həmçinin bu ölkənin dostları, o cümlədən də Azərbaycan üçün çox önəmli hadisədir. Bizim ölkələrimiz arasında bir çox sahələrdə tarixən sıx əlaqələr formalaşmış və bu əlaqələr bu gün də yüksələn xətlə inkişaf edir. V.Rəhimzadə Qazaxıstanın BMT TŞ-nin qeyri-daimi üzvü kimi fəaliyyəti dövründə diqqət mərkəzində saxlayacağı məsələlərin aktuallığına diqqət çəkib: “Qazaxıstanın prioritetliyini bəyan etdiyi su, ərzaq, nüvə təhlükəsizliyi, terrorizmə qarşı mübarizə məsələləri təkcə bir ölkə və yaxud region üçün deyil, bütün dünya üçün strateji önəm kəsb edir. Eyni zamanda, bizim Qazaxıstanın BMT TŞ-də fəaliyyətindən müəyyən

gözləntilərimiz də var. Məlumdur ki, indiyədək Qazaxıstanın dövlət başçısı Azərbaycanın əsas problemi olan Dağlıq Qarabağ münasibətlərinin ədalətli həllinə çox həssaslıqla yanaşmışdır. Ümid edirik ki, Qazaxıstan BMT TŞ-yə sədrlik edəcəyi dövrdə də dünyada həll olunmamış münasibətləri, o cümlədən də Dağlıq Qarabağ problemini diqqət mərkəzində saxlayacaq və ədalətin bərqərar olmasına yönələn yeni təşəbbüslərlə çıxış edəcək”.

“Dəyirmi masa”-da çıxış edən “Səs” Media Holdingin rəhbəri Bəhruz Quliyev vurğulayıb ki, Qazaxıstan öz nümunəsi ilə həm regional əməkdaşlığın dərinləşməsinə, həm də global təhlükəsizliyin təmin olunmasına sanballı töhfələr verən bir ölkədir. O deyib: “Bu günlərdə Münxen Təhlükəsizlik Konfransında iştirak edən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Türkiyə ilə Rusiya arasında məlum səbəblərdən gərginləşən münasibətlərin istiləşməsinə, iki ölkənin əlaqələrinin bərpa olunmasına Qazaxıstanın dövlət başçısının da öz dəstəyini verdiyini bildirdi. Biz başqa belə nümunələr də çəke bilərik. Bax elə bu kimi amillər də beynəlxalq birlikdə bu ölkəyə dərin etimad qazandırır. Qazaxıstanın 138 dövlətin dəstəyini qazanaraq BMT TŞ-nin qeyri-daimi üzvü seçilməsi də bu etimadın növbəti təcəssümüdür”.

B.Quliyev əminliyini ifadə edərək bildirdi ki, Qazaxıstanın BMT TŞ-nin qeyri-daimi üzvü statusunda fəaliyyəti Azərbaycan üçün əhəmiyyətli olacaq. “Səs” Media Holdingin rəhbəri Qazaxıstanı dünyada sülhün, təhlükəsizliyin möhkəmlənməsi naminə fəaliyyətində uğurlar arzulayaraq deyib: “İnanırıq ki, Qazaxıstanın BMT TŞ-nin sədri kimi fəaliyyəti dövründə qəbul edəcəyi mühüm qərarlar dünyada təhlükəsizliyin təmin olunmasına yeni töhfələr verəcək”.

Politoloq Fikrət Sadiqov da Qazaxıstanla Azərbaycanı bir sıra ortaq dəyərlərin birləşdirdiyini və bu iki dövlətin, iki xalqın bir-birinə çox yaxın olduqlarını diqqətə çatdırıb. Bu il iki ölkə arasında diplomatik münasibətlər qurulmasının 25 ilinin tamam olacağını deyən F.Sadiqov ötən müddətdə çox əlamətdar hadisələrin baş verdiyini nəzərə çatdırıb. “Qazaxıstan indiyədək nüvə silahından imtina, regional təhlükəsizlik, terrorizmə qarşı mübarizə kimi məsələlərlə bağlı təşəbbüslərlə çıxış edib. Elə bu günlərdə Astanada Suriya ilə bağlı mühüm bir görüş təşkil edilib. Şübhəsiz ki, burada Qazaxıstanın da rolu az deyil”.

“Dəyirmi masa”-da çıxış edən “Dədə Qorqud” fondunun prezidenti, “Azərbaycan dünyası” Beynəlxalq jurnalının baş redaktoru Eldar İsmayılov Qazaxıstanın BMT TŞ-nin qeyri-daimi üzvü seçilməsini bütövlükdə Türk dünyasının böyük uğuru kimi dəyərləndirib. O, Qazaxıstanın uğurlarının əldə olunmasında güclü lider kimi bu ölkənin dövlət başçısı Nursultan Nazarbayevın böyük rol oynadığını deyib.

Müzakirələrə qatılan siyasi icmalçı İlqar Vəlizadə son beş ildə iki türkdilli dövlətin BMT TŞ kimi nüfuzlu qurumun qeyri-daimi üzvü seçilməsinin olduqca əlamətdar hadisə olduğunu bildirdi. İ.Vəlizadə xüsusi olaraq vurğulayıb ki, həm tarixi amillər, həm də müasir reallıqlar baxımından Azərbaycanla Qazaxıstanı ortaq məxrəcə gətirən dəyərlərin əhatə dairəsi kifayət qədər genişdir. Hər iki dövlət ölkələrin ərazi bütövlüyü, aqressiv separatizmə, terrorizmə qarşı mübarizə məsələlərində eyni mövqedən çıxış edir.

Mübariz ABDULLAYEV

Xocalı soyqırımını bəşəriyyət tarixində insanlığa qarşı törədilən ən qanlı cinayətlərdən biridir

Milli Məclisin deputatı

Elman Məmmədovun yap.org.az-a müsahibəsi

- Elman müəllim, ermənilər tərəfindən xalqımıza qarşı törədilən Xocalı soyqırımından 25 il ötür. Ötən illər ərzində Xocalı soyqırımının dünyada tanınması istiqamətində görülən işlər barədə nə deyə bilərsiniz?

- Xocalı soyqırımını bəşəriyyət tarixində insanlığa qarşı törədilən ən qanlı cinayətlərdən biridir. Ötən illər ərzində soyqırımının dünyada tanınması istiqamətində ardıcıl olaraq tədbirlər görüldü. 1993-cü ildə Ulu öndər Heydər Əliyev hakimiyyətə qayıtdığı ilk günlərdən Xocalı soyqırımını gündəmə gətirdi. İlk dəfə Ulu öndərimizin rəhbərliyi ilə Milli Məclisdə 1994-cü ilin fevralın 24-də Xocalı faciəsinə siyasi qiymət verildi. Bundan 3 il sonra Ulu öndər Heydər Əliyevin tapşırığı ilə istintaq materialları əsasında Ali Məhkəmənin hərbi tribunalında iki aydan artıq məhkəmə prosesi getdi. Bu da Xocalı soyqırımına verilən hüquqi qiymət idi. Təbii ki, bütün bunlar Azərbaycan daxilində baş verdi.

Bu mərhələdən sonra isə əsas hədəfimiz Xocalı soyqırımının dünyada tanınması oldu. Qeyd etdiyim kimi bu istiqamətdə indiyə qədər xeyli işlər görüldü. Biz çalışmalıyıq ki, Xocalı soyqırımını dünya dövlətləri, beynəlxalq qurumlar tərəfindən özünün hüquqi və siyasi qiymətini alsın. Hazırda "Beynəlxalq cinayətlərin qarşısının alınması və bu cinayətləri törədənlerin cəzalandırılması haqqında" qanun layihəsi gündəmədədir. Məqsəd odur ki, təkcə Xocalı soyqırımını deyil, beynəlxalq miqyasda törədilən bu tipli cinayətlərin qarşısının alınması və cinayətləri törədənler cəzalandırılsınlar. Belə cinayətkarların içərisində bu gün böyük bir dəstə Ermənistanə rəhbərlik edən şəxslərdir. Serj Sarkisyan başda olmaqla Dağlıq Qarabağın separatçı rejiminə rəhbərlik edənlər Xocalı soyqırımını törətmiş insanlardır. Biz bu cinayətkarların cəzalandırılması istiqamətində işimizi aparmalıyıq.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Xocalıda baş verənlər qətləmin dünya miqyasında soyqırım kimi tanınması istiqamətində mühüm işlər görür. Eləcə də, Heydər Əliyev Fondu və Fondun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın bu yöndə fəaliyyəti təqdirəlayiqdir. Xüsusilə Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə reallaşdırılan "Xocalıya ədalət" kampaniyası böyük effekt verir. Bu kampaniya çərçivəsində hər il dünyanın bir çox dövlətlərində tədbirlər keçirilir, insanlığa qarşı olan bu qətləmin beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətinə çatdırılır. Bu, evz olunmaz fəaliyyətdir. Təbii ki, həyata keçirilən bu sistemli tədbirlər nəticəsində bir sıra ölkələr və beynəlxalq təşkilatlar Xocalı soyqırımını tanıyıblar.

Amma bu məsələ hansısa qurumun işi deyil. Bu, ümumxalq məsələsidir və hər bir azərbaycanlı Xocalı qətləminin dünyada tanınması işində iştirak etməlidir. Bununla da, hər birimiz bu soyqırımın tanınması, ermənilərin iç üzünün açılması üçün çalışmalıyıq.

- Prezident İlham Əliyevin Xocalı soyqırımının iyirmi beşinci ildönümü haqqında Sərəncamı bu hadisənin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması baxımından nə dərəcədə əhəmiyyət kəsb edir?

- Əlbəttə ki, dövlət başçısının sərəncamının bu baxımdan əhəmiyyəti böyükdür. Sərəncamda da qeyd olunduğu kimi, Xoca-

lı faciəsinə törətməklə Azərbaycana qarşı hərbi təcavüzün miqyasını daha da genişləndirən və Dağlıq Qarabağın hüduqlarından kənara çıxaraq Laçın, Kəlbəcər, Ağdam, Cəbrayıl, Füzuli, Qubadlı, Zəngilan rayonlarını işğal edən Ermənistanın apardığı etnik təmizləmə siyasəti nəticəsində 20 min soydaşımızın həyatına son qoyulub, 50 mindən çox insan yaralanıb və əlil olub, torpaqlarımızın 20 faizi işğala məruz qalıb.

Dövlət başçısının sərəncamı əsasında geniş tədbirlər planı hazırlandı. Hazırda tədbirlər planı icra olunmaqdadır. Tədbirlər planında təkcə ölkə daxilində deyil, dünya miqyasında aparılacaq işlər əks olunub. Artıq plana əsasən həm ölkəmizdə həm də müxtəlif ölkələrdə Xocalı soyqırımının 25-ci ildönümü ilə əlaqədar tədbirlər keçirilir. Məqsədimiz XX əsrin sonunda erməni cinayətkarları tərəfindən azərbaycanlılara qarşı törədilmiş soyqırımın yayılması, tanınması və bu həqiqətləri dünya ictimaiyyətinə çatdırmaqdan ibarətdir.

- Xocalının hərbi-strateji baxımdan mövqeyi necə idi?

- Xocalı qədim yaşayış məskənidir. Xocalı başdan-başa türk tarixini özündə əks etdirən müxtəlif abidələrdən ibarət idi. Digər tərəfdən bu ərazi coğrafi, hərbi cəhətdən də çox strateji mövqedə idi. Bakıdan Şuşaya, Laçından Ermənistanə gedən magistral avtomobil yolu, Bakı-Xankəndi dəmiryolu Xocalıdan keçirdi. Dağlıq Qarabağda yeganə hava limanı da Xocalıda idi. Digər tərəfdən, Xocalı elə bir yerdə yerləşirdi ki, Xocalı ilə Ağdam arasında Əsgəran və onun ətrafında olan 7-8 erməni kəndini Xankəndi və onun ətrafındakı erməni kəndlərindən ayıra bilirdi. İstənilən vaxt biz yolu bağlayanda onları ayıra bilərdik.

Yeni Xocalının çox mühüm hərbi-strateji mövqeyi var idi. Ona görə də, ermənilər etiraf etdilər ki, "qarşımıza məqsəd qoyduq ki, Xocalını ələ keçirməliyik. Çünki bununla, Azərbaycanın qarşısında tab gətirə bilerik". Xocalı bizdə olduğu müddətdə erməni qüvvələrini iki yere parçalamışdıq: Əsgəran və Xankəndində olan qüvvələr. Əgər Azərbaycan tərəfi ermənilərdən əvvəl əməliyyat keçirərək Əsgəranda yolu açıb, Ağdamdakı və Xocalıdakı hərbi qüvvələrimizi birləşdirə bilsəydi faktiki olaraq Xankəndi bizə təslim olurdu. Çünki yuxarı tərəfdən də Şuşadakı qüvvələrimiz vəziyyətə nəzarət edirdi. Bununla da Qarabağ məsələsi bizim xeyrimizə həll olunardı. Amma ermənilər Azərbaycan hakimiyyətindən tez hərəkətə keçdi və Xocalını işğal etdi.

- Elman müəllim, beynəlxalq təşkilatların, xüsusilə Minsk Qrupunun həmsədrlərinin Ermənistanın işğalçılıq siyasətinə olan münasibəti haqda fikirlərinizi bilmək istərdik. Sizcə, bu münasibət işğal faktına adekvatdır?

- ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədr dövlətləri fəaliyyətlərində ermənipərəst mövqe nümayiş etdirirlər. Əgər belə olmasaydı, onlar işğalçı dövləti çoxdan sülhə məcbur edə bilirdilər. Çünki hər üç dövlət dünyada güclü, böyük dövlətlərdir və Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin beynəlxalq hüquq normaları çərçivəsində həll olunması onlar tərəfindən qısa müddətdə reallaşdırıla bilər. Çünki işğalçı Ermənistan bu dövlətlərin mövqeyinə qarşı çıxmağa bilməz.

Bu yaxınlarda Fransa prezidenti Ollanın erməni diasporu ilə görüşündə səsləndirdiyi fikirlər də onların ermənipərəst olduğunu bir daha sübut edir. Ermənilər Fransanı özlərinə ikinci vətən hesab edirlər. Fransua Ollanın fikirləri Ermənistanın maraqlarına xidmət edir. Bir neçə il öncə Sarkozy Fransa prezidenti olarkən demişdi ki, Ermənistan bizim kiçik bacımızdır. Mən də o zaman belə bir fikir söyləmişdim ki, Ermənistan Fransanın əxlaqsız bacısıdır. İndi Fransua Ollan ondan biraz da qabağa gedir. Deyirlər ki, erməni mətbuatı Ollanın fikirlərini təhrif edib. Amma o, hər nə deyib-sə, ermənilərin mənafeyinə xidmət edir. Beynəlxalq hüquq var, eləcə də. Azərbaycanın BMT-yə qəbul olunarkən ərazisi, əhalisi qeyd olunub. Bütün beynəlxalq qanunlar da əsas verir ki, Dağlıq Qarabağ problemi Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll olunmalıdır. Əgər millətlərin öz müqəddəratını müəyyən etməkdən gedirsə, ermənilər Azərbaycan ərazisində dövlət yaradıblar. Əgər Qarabağ erməniləri istəyirsə, gedib Ermənistanda yaşasınlar. Millətlərin öz müqəddəratından danışsaq, onda Fransanın özü bir neçə yerə bölünməlidir. Yeni məsələ bu cür yanaşma kökdən səhəfdir.

- Bu günlərdə Dağlıq Qarabağın separatçı rejimi tərəfindən "referendum" keçirildi. Sizcə, bu qanunsuz addım münaqişənin həllinə nə dərəcədə zərbə vurur?

- Təbii ki, Dağlıq Qarabağdakı separatçı rejim oyuncaq qurumdur. Və bu qurumun keçirdiyi "referendumun" heç bir hüquqi qüvvəsi yoxdur. Çünki bu hadisə həm Azərbaycanın qanunlarına, həm də beynəlxalq qanunlara ziddir. Dünyanın heç bir dövləti, təşkilatı separatçıların keçirdiyi "referendum" oyununu tanımadı.

Amma məsələ tək bunda deyil. Beynəlxalq təşkilatlar, dövlətlər, xüsusilə ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri yalnız bəyanat verməli deyil. Çünki belə hərəkətlər münaqişənin danışıqlar yolu ilə həllinə çox ciddi zərbə vurur. Bununla erməni tərəfi açıq aydın sülh istəmədiklərini göstərir. Ona görə də, beynəlxalq birlik işğalçılara qarşı beynəlxalq hüquq çərçivəsində sət addımlar atmalıdır. Təəssüf ki, biz bu münasibəti bir çox dövlətlərdən, xüsusilə Qərbdən görmürük. İnsan hüquqlarından, demokratiyadan, qanunun aliliyindən danışan dövlətlər və təşkilatlar işğal və soyqırım faktına layiq olduğu qiyməti verməlidirlər. Əgər bu olmasa, Azərbaycan beynəlxalq hüquqa əsaslanaraq öz torpaqlarını işğaldan azad edəcək.

Almaniya Qarabağda keçirilən "referendumu" tanımır

Almaniya hökuməti Dağlıq Qarabağda keçirilən "referendum"u tanımır. SİA-nın məlumatına görə, bu barədə Almaniya XİN-in bəyanatında deyilir. Bəyanatda vurğulanı ki, bu "referendum" hər hansı hüquqi qüvvəyə malik deyil. O da qeyd edilib ki, Almaniya Avropa İttifaqındakı tərəfdaşlarla birgə ATƏT-in Minsk Qrupunun vasitəçilik söylərini və Aİ-nin Cənubi Qafqaz üzrə xüsusi nümayəndəsinin fəaliyyətini dəstəkləyir: "Biz Ermənistan və Azərbaycanı Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə sülh yolu ilə həll etməyə çağırıraq".

Vitold Vaşçikovski: Azərbaycan Avropanın təhlükəsizliyi üçün Cənubi Qafqazda xüsusi rol oynayan ölkədir

Azərbaycan ilə Polşa arasında diplomatik əlaqələrin qurulmasının 25 illiyi münasibətilə iki ölkənin xarici işlər nazirləri arasında təbrik məktubu mübadiləsi həyata keçirilib. XİN-in mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədov polşalı həmkarına ünvanlandığı məktubda iki ölkə arasında bugünkü münasibətlərin kökü orta əsrlərə aid olan və 1918-1920-ci illərdə yaradılmış diplomatik əlaqələr üzərində qurulduğunu qeyd edib. Azərbaycan və Polşa arasında yüksələn xətlə inkişaf edən ikitərəfli münasibətlərin iki ölkənin beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində faydalı əməkdaşlığına zəmin yaratdığını bildirib.

Nazir Elmar Məmmədov Azərbaycan və Polşa arasında ikitərəfli siyasi münasibətlərin uğurla inkişaf etdiyini qeyd edib, Varşavada NATO sammiti çərçivəsində prezidentlər səviyyəsində keçirilmiş ikitərəfli görüşdə iki ölkə arasında siyasi dialoqun, iqtisadi və humanitar əlaqələrin daha da gücləndirilməsi üzrə razılıq əldə olunduğunu vurğulayıb.

Polşa Respublikasının xarici işlər naziri Vitold Vaşçikovski Elmar Məmmədovla göndərdiyi məktubda Avropanın təhlükəsizliyi üçün Cənubi Qafqaz regionunda xüsusi rol oynayan ölkə kimi Azərbaycan və Polşa arasında müxtəlif sahələrdə dostluq və tərəfdaşlıq münasibətlərinin mövcud olduğunu qeyd edib. O, Azərbaycan və Avropa İttifaqı arasında əməkdaşlığa dair yeni saziş üzrə aparılan danışıqların Azərbaycan və Polşa arasında qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığı genişləndirəcəyinə ümidvar olduğunu bildirib.

Fevralın 23-də beşinci çağırış Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin beşinci sessiyası keçirilib. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, sessiyanın gündəliyinə aşağıdakı məsələlər verilib.

1. 2017-ci ildə sosial-iqtisadi inkişaf sahəsində qarşıda duran vəzifələr
2. Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2016-cı il dövlət büdcəsinin icrasının təsdiq edilməsi
3. Naxçıvan Muxtar Respublikasının Konstitusiyasında dəyişikliklər edilməsi

Gündəlikdə duran birinci məsələ ilə bağlı Naxçıvan Muxtar Respublikası Baş nazirinin birinci müavini Asəf Məmmədov çıxış edərək deyib ki, bu gün muxtar respublika sosial-iqtisadi inkişafının yeni dövrünü yaşayır. İqtisadiyyatın bütün sahələri kimi tikinti sektoru da sürətlə inkişaf etməkdədir. 2016-cı il ərzində 14 təhsil müəssisəsi, 4 həkim ambulatoriyası, 9 feldşer-mama məntəqəsi, 29 mədəniyyət obyektı, 13 kənd mərkəzi, 14 xidmət mərkəzi tikilərək və ya yenidən qurularaq istifadəyə verilib, 17 inzibati bina inşa olunub, 61,5 kilometrden artıq yeni avtomobil yolları salınıb, 3 körpü tikilib, 2 körpü isə yenidən qurulub.

Qeyd olunub ki, 2017-ci ildə Naxçıvan şəhərinin Həsən Əliyev küçəsindəki 2 nömrəli, İstiqlal küçəsindəki 79 nömrəli yaşayış binalarının, Əziz Əliyev adına Naxçıvan Muxtar Respublika Mərkəzi Uşaq Xəstəxanası binasının fasadının üzlənməsi, Qaraxanlı kəndində 414 şagird yerlik tam orta məktəb binasının, kənd və xidmət mərkəzi binalarının tikintisi, Şərur rayonunun Ələkli kəndində 216 şagird yerlik tam orta məktəb binasının, kənd musiqi məktəbi və kənd mərkəzi binalarının yenidən qurulması, xidmət mərkəzi binasının tikintisi, Ərəbyenigə kəndində 192 şagird yerlik tam orta məktəbin, kənd və xidmət mərkəzi binalarının, Qarahəsənli kəndində kənd və xidmət mərkəzi binalarının tikintisi və 216 şagird yerlik tam orta məktəb binasının yenidən qurulması, Babək rayonunun Payız kəndində 252 şagird yerlik tam orta məktəb binasının yenidən qurulması, kənd və xidmət mərkəzi binalarının tikintisi, Culfa rayonunun Dizə kəndində 216 şagird yerlik tam orta məktəbin, kənd və xidmət mərkəzi binalarının tikintisi, Ordubad rayonunun Üstüpbü kəndində 252 şagird yerlik tam orta məktəbin, kənd mərkəzi, xidmət mərkəzi və həkim ambulatoriyası binalarının tikintisi, Kəngərli rayonunda 48 mənzilli yaşayış binasının tikintisi və muxtar respublika üzrə 80,2 kilometrlik avtomobil yolunun yenidən qurulması nəzərdə tutulub.

Naxçıvan Muxtar Respublikasının kənd təsərrüfatı naziri Elşad Əliyev deyib ki, qəbul olunmuş dövlət proqramları və həyata keçirilən sosial-iqtisadi islahatlar muxtar respublikada aqrar bölmənin inkişafında mühüm rol oynayır. Əhalini ilboyu kənd təsərrüfatı məhsulları ilə təmin etmək muxtar respublikada aqrar sahədə qarşıda duran əsas vəzifələrdəndir. Hazırda muxtar respublikada ümumi tutumu 14 min 30 ton olan 31 soyuducu anbar və sahəsi 127 min 162 kvadratmetr olan 21 istixana kompleksi, tutumu 27 min ton olan uzunmüddətli taxıl ehtiyatı anbarları, 17 taxıl emalı müəssisəsi, 235 heyvandarlıq, 64 quşçuluq, 102 arıçılıq, 15 balıqçılıq, 72 bağçılıq və üzümçülük təsərrüfatı fəaliyyət göstərir. Ötən dövr ərzində "Naxçıvan Aqrolizinq" ASC-nin xətti ilə 1835 ədəd müxtəlif təyinatlı kənd təsərrüfatı texnikası gətirilib, onlardan 1506-sı lizinq yolu ilə sahibkarlara verilib. Əkinçilikdə, xüsusilə dənlil bitkilərin məhsuldarlığının yüksəldilməsində ən əsas amillərdən biri keyfiyyətli toxum materialı ilə əkin aparılmasıdır. Aqrar sahəyə göstərilən diqqət və qayğı-

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin beşinci sessiyası keçirilib

nın nəticəsidir ki, 2016-cı ildə muxtar respublikada 100 min 768 ton dənlil və dənlipaxlalı, 10 min 500 ton dənlil üçün qarğıdalı, 725 ton dənlil üçün günəbaxan, 83 min ton tərəvəz, 46 min ton kartof, 38 min ton bostan məhsulları, 52 min ton meyvə, 15 min 600 ton üzüm, 25766 tonət, 81372 ton süd, 80,5 milyon ədəd yumurta, 1022 ton yun və 1403 ton bal istehsal olunub. Kənd təsərrüfatı sahəsinin dinamik inkişafı ixracın həcminə də müsbət təsir göstərib, nəticədə ötən il muxtar respublika üzrə 99 milyon Amerika Birləşmiş Ştatları dollarından artıq həcmde kənd təsərrüfatı məhsulları ixrac olunub. Görülmüş işlərin nəticəsidir ki, 2016-cı ildə kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun faktiki qiymətlərlə dəyəri 429 milyon 448 min manat olub ki, bu da 2015-ci ilə müqayisədə 6,1 faiz çoxdur. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talıbov 2017-ci ildə sosial-iqtisadi inkişaf sahəsində qarşıda duran vəzifələr barədə məruzə edib:

Hörmətli deputatlar və sessiya iştirakçıları!

Ümummilli lider Heydər Əliyevin quruculuq strategiyasına dönmədən əməl olunması nəticəsində ölkə, eləcə də muxtar respublika iqtisadiyyatında dinamik inkişaf meyilləri qorunub saxlanmışdır. Yerli xammal və ehtiyatlardan səmərəli istifadə etməklə istehsal müəssisələrinin yaradılması yeni iş yerlərinin açılmasına, məşğulluq səviyyəsinin yüksəlməsinə, əhali gəlirlərinin artmasına səbəb olmuşdur. Blokada şəraitinin çətinliklərinə baxmayaraq Naxçıvan Muxtar Respublikasının ərazi, ərzaq və enerji təhlükəsizliyi təmin edilmiş, nəqliyyat-kommunikasiya sahəsi müasirləşdirilmiş, ekoloji vəziyyət sağlamlaşdırılmış, sosial infrastruktur layihələri həyata keçirilmişdir.

Aparılmış təhlillərdən aydın olur ki, sosial-iqtisadi sahədə muxtar respublikanın inkişafını daha da sürətləndirmək üçün imkanlar çoxdur. Lakin ötən dövrdə bəzi mərkəzi və

yerli icra hakimiyyəti orqanlarının fəaliyyətində aşkar olunmuş çatışmazlıqlar göstərir ki, 2017-ci ildə nəzarət və tələbkarlıq daha da artırılmalıdır.

Cari ildə Maliyyə Nazirliyi büdcə vəsaitindən qənaətlə, səmərəli və məqsədyönlü şəkildə istifadə olunmasına nəzarəti artırmalı, mal-material alınarkən izafi xərclərə yol verilməməli, əsasən yerli məhsullardan istifadə olunmalıdır. Vergilər Nazirliyi və Dövlət Gömrük Komitəsi büdcə daxilolmaları üzrə qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş qaydaların icrasını təmin etməlidirlər.

Bu gün dünyada gedən böhrandan qorunmağın ən yaxşı yolu yerli istehsalın inkişaf etdirilməsidir. Bu, bir tərəfdən idxaldan asılılığı aradan qaldırırsa, digər tərəfdən əhali məşğulluğuna əhəmiyyətli təsir göstərir. Daxili bazarın qorunması, ərzaq məhsullarına olan tələbatın əsasən yerli istehsal hesabına ödənilməsi məqsədilə İqtisadiyyat Nazirliyi tərəfindən yerli xammala əsaslanan yeni istehsal müəssisələrinin yaradılması bundan sonra da davam etdirilməlidir. Layihələr seçilərkən keyfiyyət amili diqqətdə saxlanılmalı, qabaqcıl texnologiya ilə işləyən müəssisələrə üstünlük verilməlidir. Nazirlik çalışıb ona nail olmalıdır ki, sahibkarlıq subyektlərinə verilmiş kreditlər təyinatı üzrə istifadə edilsin, istehsal müəssisələrində məhsulun keyfiyyətinə xələl gətirmədən onun maya dəyərinin aşağı salınması üçün mütləq üsulların tətbiqinə diqqət artırılsın.

Yeni müəssisələr yaradılarkən muxtar respublikanın bütün rayonları üzrə əmək və xammal ehtiyatları, təsərrüfatçılıq ənənələri nəzərə alınmalıdır. Ailə təsərrüfatlarının yaradılması və inkişafı yeni istehsal müəssisəsi yaratmadan məşğulluq problemini həll edir, əhali gəlirlərinin həcmnin artmasına müsbət təsir göstərir. Ona görə də ailə təsərrüfatlarının yaradılmasına üstünlük verilməlidir.

İqtisadiyyat Nazirliyi muxtar respublikada istehsal olunan məhsulların xarici bazar-

lara çıxarılması və tanıtılması məqsədilə tədbirləri davam etdirməlidir. Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsi öz səlahiyyətləri daxilində istehsal müəssisələrində və bazarlarda keyfiyyət amilini qorunmalıdır. Uşaq bağçaları, məktəblər, xəstəxanalar və digər qapalı müəssisələr keyfiyyətli yerli məhsullarla təmin edilməlidir. Daxili bazarın kənar təsirlərdən qorunması və tənzimlənməsi də vacib məsələlərdəndir. Daxili işlər və gömrük orqanları muxtar respublikaya işlənmiş avadanlıq və yararsız malların gətirilməsinin qarşısını almalıdırlar. Nəzərə alınmalıdır ki, bunlar iqtisadi inkişafa zərər vurmaqla bərabər, insanların həyatı və sağlamlığı üçün ciddi təhlükə yaradır.

Kənd təsərrüfatı muxtar respublika iqtisadiyyatının əsas sahəsi kimi hər zaman diqqət mərkəzindədir. Tapşırıq verilməlidir ki, məhsuldarlığın artırılmasında rayonlaşmanın çox böyük əhəmiyyəti nəzərə alınaraq əkin atlasları tərtib olunsun və aidiyyəti üzrə yerlərə göndərsin. Lakin araşdırmalar göstərir ki, yerlərdə məhsul istehsalçıları ilə maarifləndirmə tədbirlərinin zəif təşkili nəticəsində atlaslardan lazımı səviyyədə istifadə edilmir. Müasir əkin və suvarma metodlarının təbliği, aqrotexniki qaydalara əməl olunması, torpaqlardan təyinatı üzrə istifadəyə nəzarət sahəsində də çatışmazlıqlar mövcuddur. Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi, Daşınmaz Əmlak və Torpaq Məsələləri üzrə Dövlət Komitəsi və yerli icra hakimiyyəti orqanları əkilməyən boş torpaq sahələrinin əkin dövriyyəsinə cəlb olunmasını təmin etməli, əkinçilikdə müasir aqrotexniki qaydaların tətbiqi, bitkiçilik məhsullarının yerli şəraitə uyğun əkilməsi, torpaqların münbitliyinin artırılması ilə bağlı maarifləndirmə tədbirlərini mövcud nümunələr əsasında təşkil etməlidirlər. Meyvəçilik, arıçılıq kimi tarixi ənənələrə malik sahələrdə istehsal həcmnin artırılması üçün tətbiq olunmuş və özünü doğrultmuş mütləq üsullardan istifadəyə

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin beşinci sessiyası keçirilib

də nail olunmalıdır.

Əkin sahələrində suvarmaya nəzarət gücləndirilməlidir. Müasir suvarma metodlarına üstünlük verilməməsinin nəticəsidir ki, Şərur rayonu üzrə 330, Babək rayonu üzrə 93, Culfa rayonu üzrə 66, Kəngərli rayonu üzrə 124, Sədərək rayonu üzrə 3 min 229, Naxçıvan şəhəri üzrə 280 hektar, ümumilikdə 4 min 122 hektar torpaq sahəsi şoranlaşmış, Şərur rayonu üzrə 3 min 198, Babək rayonu üzrə 714, Ordubad rayonu üzrə 36, Culfa rayonu üzrə 584, Kəngərli rayonu üzrə 1118, Sədərək rayonu üzrə 112, Naxçıvan şəhəri üzrə 420 hektar olmaqla, cəmi 6 min 182 hektar torpaq sahəsi isə çəmənləşməyə məruz qalmışdır. 2017-ci ildə şoranlaşmış və ya çəmənliyə çevrilmiş torpaq sahələrinin yenidən əkin dövriyyəsinə qatılması üçün aid təşkilatlar tədbirlər planı hazırlamalı və həyata keçirilməsinə başlamalıdır.

Dövlət Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Komitəsi də su itkisinə yol verilməməsi üçün müasir suvarma şəbəkələrinin qurulması və yeni torpaq sahələrinin əkin dövriyyəsinə qatılması istiqamətində tədbirləri davam etdirməlidir. Həmçinin komitə tərəfindən şəhər, rayon mərkəzləri və ətraf kəndlərdə içməli su və kanalizasiya xətlərinin çəkilişinin icrası zamanı keyfiyyət amilinə xüsusi diqqət yetirilməlidir.

Bu gün inkişaf etmiş ölkələrdə kənd təsərrüfatı sahəsində yeni innovasiyaların tətbiqinə və müasir texnikalardan istifadəyə geniş yer verilir. Muxtar respublikada da əl əməyini yüngülləşdirmək və məhsuldarlığı artırmaq məqsədilə "Naxçıvan Aqrilizinq" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti tərəfindən müasir kənd təsərrüfatı texnikalarının alınaraq gətirilməsi davam etdirilməlidir. Heyvandarlığın inkişafına da diqqət artırılmalıdır. Dövlət Baytarlıq Xidməti xəstəliklərə qarşı peyvəndləmənin vaxtında aparılmasını təmin etməli, heyvanlara qulluq və saxlanılma şəraiti ilə bağlı əhali arasında maarifləndirmə

işini gücləndirməlidir. Məhsuldarlığı artırmaq üçün mal-qaranın cins tərkibinin yaxşılaşdırılması və süni mayalanma tədbirləri davam etdirilməlidir. Torpaqlardan düzgün və təyinatı üzrə istifadəyə də diqqət artırılmalı, Daxili İşlər Nazirliyi, Daşınmaz Əmlak və Torpaq Məsələləri üzrə Dövlət Komitəsi və yerli icra hakimiyyəti orqanları torpaqların zəbt olunması hallarına qarşı tədbirləri gücləndirməlidirlər.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi kənd təsərrüfatı üçün yararlı olmayan ərazilərdə yaşillıq zolaqlarının, eləcə də meyvə bağlarının salınmasını təşkil etməli, təbii ehtiyatlardan səmərəli istifadəyə nəzarəti artırmalıdır.

Verilən kreditlərin daha çox real sektora yönəldilməsi ilə bağlı İqtisadiyyat Nazirliyi və Mərkəzi Bankın Naxçıvan Muxtar Respublikası İdarəsi konkret tədbirləri özündə əks etdirən təkliflər hazırlamalıdır. Kreditlərə olan tələbat və kreditin qaytarılma imkanları düzgün qiymətləndirilməli, həmin vəsaitdən təyinatı üzrə və səmərəli istifadəyə nəzarət olunmalıdır.

Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi tikintidə keyfiyyət amilinə xüsusi diqqət yetirməli, layihələr təhlil edilməli, izafi xərclərin qarşısı alınmalıdır. Son illər muxtar respublikada tikinti materiallarının istehsalı ilə məşğul olan bir sıra müəssisələr fəaliyyətə başlamışdır. Ona görə də tikinti təşkilatları inşaat materialları alarkən birinci növbədə yerli məhsullardan istifadəyə üstünlük verməlidirlər.

İstifadəçiləri fasiləsiz elektrik enerjisi və təbii qazla təchiz etmək, mövcud infrastrukturun dayanıqlığını təmin etmək məqsədilə Dövlət Energetika Agentliyi və "Naxçıvan-qaz" İstehsalat Birliyi müvafiq tədbirlər görməlidir. Rabitə və Yeni Texnologiyalar Nazirliyi, Dövlət Energetika Agentliyi yerli müəssisələrin hazırlanması tədbirlərini bundan sonra da diqqət mərkəzində saxlamalı, göstərilən xidmətlərin keyfiyyəti artırılmalı-

dır. Təhsil Nazirliyi təhsil müəssisələrində tədris keyfiyyətinə nəzarəti gücləndirməli, informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından səmərəli istifadəni və dərslərin fənn kabinetlərində keçirilməsini təmin etməlidir.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Naxçıvan Bölməsi aparılan elmi tədqiqatların səmərəliliyinə və istehsalatda tətbiqinə çalışmalı, gənc elmi kadrların hazırlanması işinə diqqəti artırmalıdır.

Ali təhsil müəssisələri də gənclərin elmi-tədqiqat işlərinə cəlb edilməsi səviyyəsini yüksəltməlidirlər. Müvafiq ixtisaslar üzrə hazırlanan tədris və elmi-metodik vasitələrin səviyyəsi artırılmalı, ixtisaslar üzrə təcrübi dərslərin hamı təşkilatlarda keçirilməsinə üstünlük verilməlidir.

Muxtar respublikanın bütün tibb müəssisələrində zəruri maddi-texniki baza yaradıldığı üçün Səhiyyə Nazirliyi tibbi heyətin ixtisasının artırılmasını davam etdirməli, səhiyyə xidmətinin səviyyəsini yüksəltməlidir.

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi tabeliyində olan müəssisə və təşkilatlarda kadrların düzgün yerləşdirilməsini və mədəni xidmətin səviyyəsinin yaxşılaşdırılmasını təmin etməlidir. Gənclər və İdman Nazirliyi muxtar respublikada olan idman qurğu və obyektlərindən, eyni zamanda, Olimpiya-İdman komplekslərindən istifadəyə və onların qorunub saxlanılmasına diqqəti artırmalıdır.

Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi qaçığıya ehtiyacı olanların səmərəli məşğulluğu ilə bağlı tədbirləri davam etdirməli, peşə hazırlığını əmək bazarına uyğunlaşdırmalıdır.

Muxtar respublikada ətraf mühitin qorunması sahəsində tədbirlər davamlı xarakter almışdır. Lakin təəssüf ki, hələ də müxtəlif növ tullantıların ərazilərə atılması hallarına rast gəlinir. Yerli icra hakimiyyətləri abadlıq-təmizlik işlərinə diqqəti artırmalı, əkinəyararlı boş torpaq sahələrindən istifadə ilə bağlı tədbirlər görməlidirlər. Bundan başqa, vətəndaşların müraciətlərinin həlli, tikilənle-

rin qorunması, nizam-intizam diqqət mərkəzində olmalıdır.

Dövlət Statistika Komitəsi sosial-iqtisadi inkişafı bağlı görülmüş işlər və nəticələr haqqında tematik təhlili materiallar hazırlayaraq kütləvi informasiya vasitələrində dərc etdirməlidir. Hüquq-mühafizə orqanları maarifləndirmə və profilaktika tədbirlərinə geniş yer verməli, ictimai asayişin və dövlət əmlakının qorunması üçün səylərini artırmalıdır.

Ordu, birləşmə və hərbi hissə komandirləri döyüş hazırlığını daim artırmalı, ehtiyatlardan və resurslardan səmərəli istifadə olunmalıdır.

Muxtar respublikanın teleradio və qəzetlərində tarixi-mədəni irsimiz və milli dəyərlərimizlə bağlı maarifçilik işi gücləndirilməlidir.

Hörmətli sessiya iştirakçıları!

2017-ci ildə də qarşıdakı mühüm vəzifələrin icrasında sizə uğurlar arzulayır, çıxışımı ölkə rəhbəri cənab İlham Əliyevin fikirləri ilə tamamlayıram: "Bizim siyasətimizin məqsədi ölkəmizi gücləndirməkdir, müstəqilliyimizi möhkəmləndirməkdir və dayanıqlı inkişafa nail olmaqdır". Sağ olun.

Naxçıvan Muxtar Respublikasının maliyyə naziri Səbuhi Məmmədov Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2016-cı il dövlət büdcəsinin icrasının təsdiq edilməsi haqqında çıxış edərək deyib ki, Naxçıvan Muxtar Respublikasının dövlət büdcəsinə 2016-cı ildə bütün mənbələr hesabına 69 milyon manat proqnoza qarşı 73 milyon 605 min 636 manat vəsait daxil olub, tapşırıq 106,7 faiz icra olunub. 2016-cı ildə büdcə daxilolmalarının 86,5 faizi vergi orqanları, 9,6 faizi gömrük orqanları tərəfindən, 3,2 faizi büdcə təşkilatlarının ödənişli xidmətlərindən, 0,7 faizi isə digər daxilolmalar vasitəsilə təmin edilib. Büdcə gəlirlərinin icrası mərkəzləşdirilmiş büdcə üzrə 105,1 faiz, Naxçıvan şəhəri üzrə 110,4 faiz, Şərur rayonu üzrə 110 faiz, Babək rayonu üzrə 109,7 faiz, Ordubad rayonu üzrə 110 faiz, Culfa rayonu üzrə 109,4 faiz, Şahbuz rayonu üzrə 108,6 faiz, Kəngərli rayonu üzrə 109,4 faiz, Sədərək rayonu üzrə 110,5 faiz olub. Naxçıvan Muxtar Respublikası dövlət büdcəsinin xərcləri 2016-cı ildə 351 milyon 350 min manat dürrüst təyinatla qarşı 350 milyon 703 min 498 manat və ya 99,8 faiz icra olunub.

Ali Məclisin Sədri gündəlikdə duran üçüncü məsələ ilə bağlı qeyd edib ki, 2016-cı il sentyabrın 26-da keçirilən referendumla Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında dəyişikliklər edilib. Həmin dəyişikliklərə uyğun olaraq Naxçıvan Muxtar Respublikasının Konstitusiyasında da dəyişikliklər edilməsi üçün qanun layihəsi hazırlanıb. Konstitusiyanın Naxçıvan Muxtar Respublikasında vətəndaşların seçki hüququnu tənzimləyən 8-ci maddəsi yeni redaksiyada verilərək adından və mətnindən məhdudlaşdırıcı ifadələr çıxarılıb, maddənin strukturu Konstitusiyaya normalarına uyğunlaşdırılıb. Konstitusiyaya təklif olunan dəyişikliklərdən biri də gənclərin dövlət quruculuğunun bütün təbəqələrində iştirakına şəraitin yaradılması ilə bağlıdır. Belə ki, Konstitusiyanın 15-ci, 29-cu və 41-ci maddələrinə edilən dəyişikliklərə əsasən 18 yaşlı tamam olmuş, seçkilərdə iştirak hüququ olan hər bir şəxs dövlət orqanlarında təmsil oluna biləcəkdir. Təklif olunan dəyişikliklərdə deputatların məsuliyyətinin artırılması məsələsi də öz əksini tapıb. Konstitusiyanın 43-cü maddəsinin III hissəsinə təklif edilən dəyişiklik isə texniki xarakter daşıyır.

"Naxçıvan Muxtar Respublikasının Konstitusiyasında dəyişikliklər edilməsi haqqında" Naxçıvan Muxtar Respublikası Qanunu oxunub və səsə qoyularaq qəbul edilib. Bununla da beşinci çağırış Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin beşinci sessiyası öz işini başa çatdırıb.

24 fevral 2017-ci il

Bu günlərdə işğalçı Ermənistanın müdafiə naziri Viqen Sarkisyan "RIA Novosti"yə müsahibəsində bildirib ki, Dağlıq Qarabağ döyüşlərində lazım gələrsə, erməni tərəfi "İsgəndər" raketlərindən istifadə edə bilər. Erməni nazirin bu kimi sərsəm fikirləri, heç bir köklü məntiqə söykənməyə də, fakt budur ki, işğalçı ölkə öz aqressiv düşüncələrini aşkar şəkildə nümayiş etdirir. Bununla yanaşı, ermənilərin güc nazirinin və siyasi adamlarının bənzər bəyanatlarla çıxış etməsi onların yeni müharibənin başlanacağından qorxduqları ehtimalını da üzə çıxarmış olur. Çünki son dövrlərdə erməni KİV-ləri Qarabağda müharibə ehtimalı ilə bağlı gündəlik analitik yazılarla, açıqlamalar və müsahibələrlə çıxış edirlər. Bunu isə, əlbəttə ki, ötən ilin aprel müharibəsinin onlara vurduğu ağır zərbənin nəticələri kimi də qiymətləndirmək olar.

Azərbaycanın silah potensialı Ermənistanı diz çökdürmək ərəfəsindədir

Ekspertlər hesab edirlər ki, "Qrad" və "Dəmir günbəz" ikinci nəsil köhnə "İsgəndər"dən də dağıdıcı gücə malikdir

Bakı Moskva ilə yeni silah təchizatı ilə bağlı danışıqlar aparır və yeni müdafiə sistemlərinin əldə edilməsində maraqlıdır

Erməni müdafiə nazirindən öncə, Ermənistan xarici işlər naziri Edvard Nalbandyan da bənzər çıxışlar edib, ancaq onun fikirləri dolayısı ilə Azərbaycanın hərbi potensialının gücünü etiraf etməklə nəticələnib. Erməni XİN-in rəhbəri Rusiyanın aparıcı saytlarından birinə verdiyi müsahibəsində bildirib ki, Azərbaycanın Rusiyadan silah alması Ermənistanı narahat edir.

Qeyd edək ki, Rusiya KİV-i Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin yanvar ayında Davos Beynəlxalq İqtisadi Forumundakı bəyanatını xatırladaraq yazır ki, Bakı Moskva ilə yeni silah təchizatı ilə bağlı danışıqlar aparır və yeni müdafiə sistemlərinin əldə edilməsində maraqlıdır.

"Əlbəttə, Azərbaycanın müttəfiqimizdən silah alması bizim xoşumuza gələ bilməz"-deyə təlaşını gizlədə bilməyən erməni nazir Rusiyanı ittiham etməyi də unutmayıb və Rusiyanın Minsk Qrupunun üzvü olduğunu xatırladı.

Nalbandyan özü də öz sözlərinə inanmayaraq, "gücərin balansını" qorumaq üçün çaba göstərdiklərini desə də, aprel müharibəsindən də yan keçməyib və siyasi həyazıslıq nümayiş etdirərək bildirib ki, guya "Ermənistan heç bir normaları pozmur və yeni müharibənin başlanmasında maraqlı deyil".

Fakt budur ki, erməni nazir Azərbaycanın güclü silah və hərbi- texniki cəhətdən Ermənistanı dəfələrlə üstələməsindən kifayət qədər çox narahat olduğunu gizlətmir, eləcə də, bu vasitə ilə Azərbaycanın işğal altında qalan torpaqlarının azad edilməsi üçün tam hazır vəziyyətdə olduğunu dolayısı ilə etiraf edir.

Pavel Felgenhauer: "Azərbaycan ictimaiyyətində daha çox mövqeləri ələ

keçirmək tələbi var"

Yeri gəlmişkən, mövcud açıqlamalar və bəyanatlar fonunda bir sıra xarici siyasi ekspertlər də Qarabağ cəbhəsində vəziyyətin heç də stabil olduğunu demirlər. Məsələn, rusiyalı hərbi ekspert Pavel Felgenhauer Ermənistanın "1in.am" saytına müsahibəsində bildirib ki, Qarabağda hərbi fəaliyyətlər, mütəmadi qaydada olur: "Şübhəsiz ki, konfliktin eskalasiyası mümkündür. Yeni müharibə ehtimalı var, amma onun nə vaxt baş verəcəyini deyə bilmərəm. Məncə, konfliktin eskalasiyası qaçılmazdır".

Pavel Felgenhauer tərəflərin mövqeyinin üst-üstə düşmədiyini də deyərək, yekun nəticədə, Qarabağ cəbhəsi, hətta Ermənistan-Azərbaycan sərhədində də yeni toqquşmaların ola biləcəyini deyib.

Azərbaycanlı general: "Dəmir günbəz" dünyada yeganə sistemdir ki, bütün tip raketləri məhv edə bilər"

Bu arada erməni nazirin çıxışına münasibət bildiren ehtiyatda olan general-leytenant Yaşar Aydemirov bildirib ki, Ermənistan tərəfinin "İsgəndər" raketlərini gündəmə gətirməsi birinci dəfə deyil və narahat olacaq məqam yoxdur.

Generalın sözlərinə görə, Azərbaycanda ermənilərə cavab verəcək kifayət qədər zənit-raket komplekslər, həmçinin, "Dəmir günbəz" kompleksi var.

Y.Aydemirovun sözlərinə görə, düşmən tərəfinin hər bir hərəkəti nəzarət altındadır: "Azərbaycanın "Dəmir günbəz"i "İsgəndər" raketlərinə tam cavab vermək imkanına malikdir. Bu kompleks "İsgəndər" raketlərinə sərbəst şəkildə cavab verəcək və onu susduracaq. Belə ki, onlar start nöqtələrindən çıxan kimi məhv ediləcək. "Dəmir günbəz" dünyada yeganə sistemdir ki, bütün tip raketləri məhv edə bilər".

Digər hərbi ekspert, polkovnik Şair Ramaldanov da mövzu ilə bağlı deyib ki, Azərbaycanın Silahlı Qüvvələri öz arsenalında

elə silahlara malikdir ki, düşmənin "İsgəndər"ləri ilə yanaşı, həyat əhəmiyyətli infrastrukturalarına da ölçüyəgəlməz zərbələr vura bilər. O, belə bir məsələni də xatırladaraq bildirib ki, "İtdən soruşanda niyə hürürsən, deyir qorxuduram, soruşanda ki, bəs niyə quyuğunu bulayırsan, deyir özüm qorxuram". SİTAT: "İsgəndər"lə hədələmə, sadəcə, psixoloji xarakter daşıyır. Yerevanda yaxşı bilirlər ki, Azərbaycan tərəfi erməniləri istər silah gücü baxımından, istər şəxsi heyət hazırlığı baxımından və s. parametrlər üzrə üstələyib."

"Dünyanın heç bir ölkəsi ermənilərə nüvə komponentləri verməz"

"İsgəndər"lərin funksional üstünlüyünə gəlincə, hərbi ekspert qeyd edib ki, onların uzaq məsafə qət etməsi və nüvə başlıqları daşıya bilməsi potensialı var: "Aydındır ki, dünyanın heç bir ölkəsi ermənilərə nüvə komponentləri verməz. Lakin öz-özlüyünə qalanda bu raketlər hər hansı fəvqəladə gücə malik deyillər. Eyni zamanda, Yerevandakı hərbi paradda bu raketlərin ikinci nəsil köhnəmiş variantlarını nümayiş etdiriblər. Halbuki indi "İsgəndər"lərin beşinci nəsil istehsal olunur. Bizim infrastrukturlarımızı məhv etmək üçün ermənilərə çoxlu "İsgəndər"lər lazımdır. Yeri gəlmişkən, erməni müdafiə nazirinin məlum bəyanatının ardınca mən belə düşünməyə başlamışam ki, ümumiyyətlə, həmin "İsgəndər"lər Ermənistanın silahlı qüvvələrindəndirmi? Ümumiyyətlə, bu ölkənin "İsgəndər"ləri varmı? Çünki bir çox məlumatlara görə, həmin raketlər Rusiyanın Gümrüdə yerləşən hərbi bazasında qeydiyyatadır".

"Azərbaycan Ordusu hərbi əməliyyatlar baxımından öz strategiyasını minimal canlı itki vermək üzərində qurur"

Ş.Ramaldanov bununla yanaşı, bildirib ki, hətta 21 km. məsafə qət edən "Qrad" ra-

ketləri düşməne "İsgəndər"dən daha dağıdıcı zərbə vura bilmək gücündədir. Onun sözlərinə görə, Azərbaycanın silah aresnalında düşmən raketlərini havadaca məhv etməyə qadir olan dağıdıcı silahlarının sayı kifayət qədərdir. SİTAT: "Azərbaycan Ordusu hərbi əməliyyatlar baxımından öz strategiyasını minimal canlı itki vermək üzərində qurur. Bu, bizim strateji xəttimizdir ki, şəxsi heyətin hərbi hazırlığı zamanı təlimlərdə icra olunur. Son illərdə baş verənləri nəzərə alarsaq, deyə bilirik ki, Ermənistandan fərqli olaraq, bizdə bu strategiya daha uğurlu alınır. Hansı ki, cəbhədə baş verənlərdən sonra orada əsgər ölümləri ilə bağlı kütləvi etirazlar baş qaldırır".

SİPRI: "Azərbaycan yeni silahlar əldə etməklə Ermənistanı 20 dəfə keçib"

Bu günlərdə erməniləri məyus edəcək daha bir faktor Stokholm Sülh Problemləri Araşdırmaları Beynəlxalq İnstitutunun (SİPRI) dünya ölkələrinin silah alışı ilə bağlı yaydığı növbəti hesabatında qeyd olunub. Həmin hesabatda silah idxalı baxımından, Azərbaycanla Ermənistan arasındakı böyük fərqi toxunulub. Hesabata görə, 2012-2016-cı illər ərzində Azərbaycan yeni silahlar əldə etməklə Ermənistanı 20 dəfə (1-R.N.) keçib.

Beləliklə, erməni nazirlərin və hərbi adamlarının mövcud bəyanat və açıqlamaları, bilavasitə havaya boş ifadələr buraxmaqdan başqa özündə başqa heç bir əhəmiyyətli məqamları ehtiva etmir. Yeni onların iddialarından fərqli olaraq, faktlar tamamilə başqa məsələlərdən xəbər verməkdədir. Mövcud faktlar isə Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin hərbi-strateji potensialının aşkar göstəricilərinə, eləcə də, Qarabağ cəbhəsində, o cümlədən, işğalçı Ermənistanla sərhəd bölgələrdə son zamanlar əldə etdiyi qətiyyətli qələbələrə əsaslanır. Bu qələbələrin isə davamlı xarakter alacağına kimsə şübhə etməməlidir.

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

24 fevral 2017-ci il

Nizami rayon gəncləri Memorial Soyqırımı Muzeyi ilə tanış olublar

Xocalı Soyqırımının 25-ci ildönümü ilə əlaqədar Nizami rayon İcra Hakimiyyətinin və Yeni Azərbaycan Partiyası Nizami rayon təşkilatının birgə təşkilatçılığı ilə rayon gənclərinin və məktəblilərin tarixi həqiqətlərin daha yaxından öyrənilməsi, vaxtilə mənfur qonşularımız və onların havadarları tərəfindən törədilən fəlakətlərin faktlarla diqqətə çatdırılması məqsədilə Azərbaycan Respublikası Hərbi Prokurorluğunun inzibati binasında yaradılmış Memorial Soyqırımı Muzeyinə ekskursiyası təşkil olunub.

Muzeylə tanışlıq zamanı bildirilib ki, Azərbaycanın müstəqil bir dövlət kimi mövcudluğunun təhlükə qarşısında qaldığı bir dövrdə Ermənistanın işğalçılıq siyasəti nəticəsində, erməni millətçilərinin azərbaycanlılara qarşı, müntəzəm olaraq, etnik təmizləməsinin və soyqırımının beynəlxalq aləmdə tanınması, Xocalı Soyqırımı

mi və ermənilər tərəfindən xalqımıza qarşı törədilmiş digər cinayətlər haqqında tarixi ədalətin bərpası, erməni qəsbkarlarının ədalət mühakiməsinə cəlb olunması və həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması işində xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin əvəzsiz rolu olub. Prezident İlham Əliyev tərəfindən Azərbaycanın milli problemlərinin beynəlxalq səviyyədə qaldırılması, erməni vandalizminin ifşası istiqamətində əzmkar və qətiyyətli addımların atılması prinsipliqlə davam etdirilir. Azərbaycan həqiqətlərinin beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılmasında Azərbaycanın Birinci Xanımı, Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyeva tərəfindən mühüm və əhəmiyyətli işlər, irimiqyaslı layihələr həyata keçirilir. Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən "Xocalıya ədalət!" beynəlxalq kampaniyası bu soyqırımı barədə həqiqətlərin dünya xalqlarına çatdırılmasında mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Yeniyetmə və gənclər muzeyin ekspozisiyası, burada nümayiş etdirilən tarixi sənədlər, foto və videomateriallar, xalqımıza qarşı törədilmiş soyqırımı, deportasiya, hərbi cinayətlər barədə xarici və yerli müəlliflərin kitablarından ibarət zəngin fondla yaxından tanış olub, videoçarxlara tamaşa ediblər.

Ü.ƏSGƏROV

Xocalı- 25 il

YAP Samux rayon təşkilatında Xocalı Soyqırımı anıldı

Dünən YAP Samux rayon təşkilatının təşkilatçılığı ilə Xocalı Soyqırımının 25-ci ildönümünə həsr olunmuş anım tədbiri keçirilib. Tədbir iştirakçıları ilk öncə, bir dəqiqəlik sükutla şəhidlərin xatirəsini yad ediblər.

Sonra YAP Samux rayon təşkilatının sədri Gündüz Bayramov tədbiri açaraq, qeyd edib ki, tarixin müxtəlif dövrlərində ermənilər tərəfindən soyqırımına məruz qalan Azərbaycan

xalqı növbəti belə faciə ilə 1992-ci ilin qarlı qışında Xocalıda üzleşdi.

Anım mərasimində Xocalı sakini Faiq Həsənov həmin gecə xalqımıza qarşı törədilən qanlı terror aktının - Xocalı Soyqırımının canlı şahidi kimi xatirələrini tədbir iştirakçılarına çatdırıb.

Tədbirdə Qarayeri 1 saylı məktəb-liseyin müəllimi Kəmalə Mustafayeva, Sərkər kənd tam orta məktəbin müəllimi Aynur Qəhrəmanova, Samux şəhər 3 saylı tam orta məktəbin müəllimi Ruhyyə Hüseynova və İnstitut qəsəbə tam orta məktəbin müəllimi Şəhla Mustafayeva çıxış edərək, bildirdilər ki, Azərbaycan xalqı 200 il ərzində erməni millətçi - şovinistlələrin, davamlı olaraq, etnik təmizləmə soyqırımı siyasətinə məruz qalmışdır. Çıxış edənlər onu da qeyd ediblər ki, ölkə Prezidenti İlham Əliyevin ardıcıl və məqsədyönlü siyasəti sayəsində Xocalı həqiqətləri, Azərbaycan xalqının başına gətirilən müsibətlər dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırılacaq və bu vəhşilik real qiymətini alacaq.

R.NURƏDDİNOĞLU

YAP Goranboy rayon təşkilatı IX konfransa uğurla hazırlaşır

Yeni Azərbaycan Partiyası Goranboy rayon təşkilatı IX konfransa hazırlıqla əlaqədar ilk partiya təşkilatlarında hesabat-seçki yığıncaqlarını uğurla davam etdirir. Növbəti belə bir yığıncaq rayon Mədəniyyət və Turizm şöbəsi ərazi YAP ilk partiya təşkilatında baş tutub. Yığıncaqda ilk partiya təşkilatının sədri Gündüz Hacıyev çıxış edərək Yeni Azərbaycan Partiyasının yaranma tarixindən və YAP-in fəaliyyətindən danışdı.

G.Hacıyev qeyd edib ki, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə uğurlar davam etdirilir.

YAP rayon təşkilatının aparat rəhbəri Əzra Həşimova isə çıxışında qeyd edib ki, Azərbaycan xalqının mədəniyyəti hər zaman dünyada böyük hörmətlə qarşılanıb: "Bu mədəniyyətin qorunub saxlanılmasında, tarixi irsin bərpasında, onun dünyada təbliğində Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin rolu, müstəsna xidmətləri ilə müqayisə olunmazdır. Heydər Əliyevin şəxsiyyəti üçün mədəniyyət xalqın ən böyük sərvəti hesab olunur. 30 ildən artıq bir dövr ərzində Ulu Öndər Heydər Əliyev ölkə həyatının bütün sahələrində quruculuq və islahatların banisi kimi tarixə düşüb".

Tədbirdə Afaq Axundova, Vüqar Yusifov, Kazım İsmayılov da məruzə ətrafında çıxış edərək, ilk partiya təşkilatının fəaliyyətini qənaətbəxş hesab ediblər.

G.Hacıyev yenidən ilk partiya təşkilatının sədri seçilib.

Yığıncaqda 11 nəfərdən ibarət idarə heyəti, sədrin müavinləri və 15 nəfərdən ibarət YAP rayon təşkilatının IX konfransına nümayəndə seçilib.

RÖVŞƏN

"Yeni Azərbaycan Partiyasına müraciət edənlər arasında gənclər üstünlük təşkil edirlər"

YAP Yevlax rayon təşkilatı Azərbaycan-3 məhəlli ilk partiya təşkilatlarında hesabat-seçki yığıncağı keçirilib

Yeni Azərbaycan Partiyası Yevlax rayon təşkilatının IX konfransına hazırlıqla əlaqədar qrafik üzrə növbəti ilk təşkilatda yığıncaq keçirilib.

Tədbiri giriş sözü ilə YAP Yevlax rayon təşkilatı Azərbaycan-3 məhəlli ilk partiya təşkilatının sədr əvəzi Taleh Rəşidov açaraq, hesabat məruzəsi ilə çıxış

edib. YAP Yevlax rayon təşkilatı qadınlar şurasının sədri Əminə Əhmədova çıxış edərək, Azərbaycan-3 məhəlli ilk partiya təşkilatının hesabat dövrü ərzində gördüyü işləri müsbət qiymətləndirib. YAP Yevlax rayon təşkilatı idarə heyətinin üzvü, icra hakimiyyəti başçısının 1-ci müavini Qənimət Qaraşov, Yevlax rayon icra hakimiyyəti başçısı aparatının əməkdaşı Vaqif

Əliyev və digərləri çıxış edərək partiyanın yaranma tarixindən, fəaliyyətindən, ölkənin və rayonun ictimai-siyasi həyatındakı rolundan danışdılar. Sonda çıxış edən YAP Yevlax rayon təşkilatının aparat rəhbəri Əli Quliyev Yeni Azərbaycan Partiyasının Azərbaycanca aparıcı siyasi qüvvə olduğunu bildirərək, qeyd edib ki, bu gün Yeni Azərbaycan Partiyasına müraciət edənlər arasında gənclər üstünlük təşkil edirlər. Yığıncaqda təşkilatın idarə heyətinin üzvləri, Taleh Rəşidov ilk partiya təşkilatının sədri seçilib. O cümlədən, YAP Yevlax rayon təşkilatının IX konfransına nümayəndələr də seçilib.

R. RƏSULOV

Xocalı Soyqırımı Avropada tanındı

Şotlandiya Parlamenti Xocalı Soyqırımını tanıyan qətnamə qəbul edib. Noyabr ayının ortalarında Azərbaycanın Böyük Britaniya Birləşmiş Krallığındakı səfiri Tahir Tağızadə və Milli Məclisin deputatı, Azərbaycan-Böyük Britaniya Parlamentlərarası Dostluq Qrupunun rəhbəri Cavanşir Feyziyev Şotlandiyaya işgüzar səfər etmişdilər. Səfər zamanı Şotlandiya Parlamentində bir sıra görüşlər keçirilmiş, parlament sədri və fraksiyaların rəhbərləri ilə işgüzar danışıqlarda ikitərəfli münasibətlərin daha da inkişaf etdirilməsi haqqında fikir mübadiləsi aparılmışdı. Həmin görüşlərdə Şotlandiyalı parlamentarilərə verilən ətraflı məlumatlar əsasında bu ilin fevral ayının əvvəllərində Şotlandiya Parlamentində təmsil olunan bütün siyasi partiyaların ümumi razılığı ilə Xocalı faciəsinə siyasi qiymət verilməsi qərara alınmış və bu məqsədlə Xocalı Soyqırımının 25 illiyi ərəfəsində həmin hadisələrə siyasi qiymət verilməsi haqqında Qərarın mətni parlamentin saytında yerləşdirilib. Şotlandiya Parlamenti üzvlərinin mütləq əksəriyyəti, öz adlarını Qətnamə layihəsinin mətninə əlavə etməklə,

təklif olunan Qətnamənin qəbul olunmasına dəstək veriblər. Qəbul olunan Qətnamədə Azərbaycanla Şotlandiya arasında qarşılıqlı dostluq və faydalı əməkdaşlıq münasibətlərinin mövcud olduğu vurğulanmaqla bərabər, 1990-cı illərdə Azərbaycan Respublikasının Dağlıq Qarabağ bölgəsində həyata keçirilən işğal faktı qətiyyətlə pislənilir, Xocalıda baş verən qanlı hadisələr isə Dağlıq Qarabağın yerli əhəlisinə qarşı soyqırımı kimi tanınır. Parlament üzvlərinin 80 faizinin tərəfdar çıxdığı qərarla, Xocalı Soyqırımını törədənlərin hərəkətləri müharibə cinayətləri və bəşəriyyətə qarşı cinayət kimi qiymətləndirilir, gələcəkdə bu cür hadisələrin dünyanın heç bir yerində baş verməməsi üçün belə bir Qətnamənin qəbul olunmasının zəruriliyi qeyd olunur. Qərarla, həmçinin, BMT tərəfindən qəbul olunmuş 4 qətnaməyə məhəl qoymayan Ermənistan tərəfindən Azərbaycan ərazilərinin 20 faizinin hələ də işğal altında saxlandığı vurğulanır, münafiqşənin beynəlxalq hüquq normaları əsasında həll olunmasına dəstək ifadə olunur.

Qətnamənin surəti Şotlandiya Parlamentinin rəhbərliyi və parlamentdə təmsil olunmuş bütün siyasi fraksiyaların rəhbərləri tərəfindən bu gün Şotlandiya Parlamentinə səfər etmiş Azərbaycan nümayəndə heyətinə təqdim olunub. Azərbaycanın Böyük Britaniyadakı səfiri Tahir Tağızadə, Milli Məclisin deputatı, Azərbaycan-Böyük Britaniya Parlamentlərarası Dostluq Qrupunun sədri Cavanşir Feyziyev, Şotlandiyada Azərbaycan icmasının rəhbəri Fuad Ələkbərov və səfirliyin əməkdaşları nümayəndə heyətinin tərkibində olublar.

SAMİR

Xocalıda ermənilərin vəhşiliyi

1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə Qarabağın Xocalı şəhərində baş verən soyqırımı Azərbaycan xalqının çəkilişi mümkün olmayan dərdlərdən biridir. Bu, bütün insanlığa qarşı törədilən cinayətdir. Xocalı faciəsi zamanı yüzlərlə azərbaycanlı qətlə yetirilib, itkin düşüb və girov götürülüb. O, gecə dəhşətli bir gecəydi. İyirmi beş il bundan öncə, Xocalıda analoqu olmayan qanlı terror, millətimize qarşı soyqırım hadisəsi baş verdi. Həyatımda duyduğum ən ağır gün azərbaycanlıların Soyqırımıdır. Tarixin qaranlıq səhifələrində bu cür dəhşətli vəhşiliklərə rast gəlməmişik. Dinc insanların o gecədə nə yaşadığını izah etmək qeyri-mümkündür, çünki ermənilərin etdiyi vəhşiliklər aqlasığmazdır.

Xocalı Soyqırımının, bu dəhşətli hadisənin ağrı-acısını bu gün respublikamızın müxtəlif rayonlarına səpələnmiş Xocalı sakinləri ilə birlikdə bütün xalqımız çəkir. Erməni hərbi birləşmələri südəmər körpələrə, əlsiz-ayaqsız qocalara, qadınlara, uşaqlara belə aman vermədi. Müsibət var ki, ölüm onun yanında heç nədir. Beş yaşlı uşağın diri-diri başının dərisi soyulursa, ananın gözü qarşısında körpəsini nizəyə keçirib çaya tullayırlarsa, cavan oğlanı yerə uzadıb boğazına bıçaq çəkirlərsə, qulaqlarından, qollarından, qıçlarından ağac dirəklərə mıxlayırlarsa, qocaları məftillərə bağlayıb maşınların arxasına sürüyürlərsə, südəmər körpənin sinəsini yarıb ürəyini çıxarırlarsa, bax, bu, zülüm və dəhşətdir. Bu dərd o qədər çəkilməzdir ki, onu söz ilə deyil, yalnız sənədlər, dillər nümayiş etdirilə bilər. Ermənilərin Xocalı şəhərinin hədəfə almaqda məqsədi nə idi? Bir tərəfdən Dağlıq Qarabağı özünə birləşdirmək istəyir, bu yolda bütün vəhşiliyə hazır olduqlarını nümayiş etdirdilər. Xocalı Soyqırımı zamanı 613 nəfər öldürüldü, 1000 nəfər müxtəlif yaşlı dinc sakin aldığı güllə yarısından əlil oldu, 106 nəfər qadın, 63 azyaşlı uşaq, 70 qoca, öldürüldü, 8 ailə diri-diri yandırılmışdır, 25 uşaq hər iki valideynini, 130 nəfər valideyinlərindən birini itirdi. Faciə baş verən gecə 1275 nəfər dinc sakin girov götürüldü, onların 150-sinin taleyi indi də məlum deyil. Hökumətimiz erməni şovinist millətçilərinin həmvətənlərimizə qarşı törədiyi cinayətlər, o cümlədən, Xocalı Soyqırımı haqqında həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, onun soyqırımı kimi tanınması üçün məqsədyönlü və ardıcıl olaraq fəaliyyət göstərir. Xocalı Soyqırımının tarixi ədalətin bərpasına nail olmaq, cinayətkarları ifşa etmək və onları dünya ictimaiyyətinin mühakiməsinə verməkdir. Bu gün etdiklərimiz Xocalı soyqırımının yaralarını sağalda bilməz. Bizim edə biləcəyimiz yalnız həmin dəhşətli tarixi unutmamaqdır.

Sevinc Quluyeva,
Azərbaycan Respublikasının
Prezidentinin İşlər İdarəsinin
Siyasi Sənədlər Arxivinin
Baş-mütəxəssis kitabxanaçısı

“Qara yubiley - Xocalı faciəsinin 25 yaşı” mövzusunda elmi sessiya keçirilib

Dünən AMEA-nın Nizami Gəncəvi adına Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyində Xocalı faciəsinin 25-ci ildönümünə həsr olunmuş “Qara yubiley - Xocalı faciəsinin 25 yaşı” mövzusunda elmi sessiya keçirilib.

Tədbirdə muzeyin direktoru, akademik Rafael Hüseynov XX əsrin ən dəhşətli faciəsi olan Xocalı Soyqırımı və onun başvermə səbəbləri, şəhərin işğalı zamanı dinc əhaliyə qarşı törədilmiş genişmiqyaslı qanlı hərbi cinayət barədə ətraflı məlumat verib.

Muzeyin direktoru qeyd edib ki, Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən Xocalı soyqırımına siyasi-hüquqi qiymət verilib, bu faciənin ermənilərin Azərbaycan xalqına qarşı həyata keçirdiyi soyqırımı aktı olduğu bütün dünyaya bəyan

edilib. R.Hüseynov onu da bildirib ki, tarix boyu ermənilər xalqımıza qarşı düşmənçilik mövqeyi tutub, ayrı-ayrı dövrlərdə Azərbaycanın inamlı addımlarla irəliləməsindən narahat olaraq, beynəlxalq hüquq normalarına zidd müxtəlif tərzi və qırğınlar törədiblər. Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə təsis edilmiş “Xocalıya ədalət!” beynəlxalq kampaniyasının uğurla həyata keçirilməsi nəticəsində, artıq bir sıra dövlətlər Xocalıda törədilən qırğını soyqırımı kimi qəbul ediblər.

Tədbirdə muzeyin elmi işlər üzrə direktor müavini, filologiya üzrə elmlər doktoru, professor Xatirə Bəşirinin “Xocalı soyqırımının tanınması Azərbaycan dövlətinin xarici siyasətinin əsas prioritetlərindən biri kimi”, filologiya üzrə elmlər doktoru Şəfəq Əlibəylinin “Türkdilli mənbələrdə Xocalının səsi”, muzeyin elmi katibi, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Nuranə Əsədullayevanın “Xocalı faciəsinin ədəbiyyat və mədəniyyətdə əksi” mövzusunda məruzələri dinlənilib.

ZÜMRÜD

Bəşəriyyətə və sivilizasiyaya qarşı ağır cinayət: Ermənistanın Xocalıda törətdiyi soyqırımı

AMEA-nın Qafqazşünaslıq İnstitutunda Xocalı Soyqırımının 25-ci ildönümünə həsr olunmuş “Bəşəriyyətə və sivilizasiyaya qarşı ağır cinayət: Ermənistanın Xocalıda törətdiyi soyqırımı” mövzusunda elmi seminar keçirilib. Tədbirdə çıxış edən institutun direktoru, professor Musa Qasımlı Xocalı Soyqırımı haqqında ətraflı məlumat verib. Bildirilib ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Milli Məclis “Xocalı Soyqırımı günü haqqında” xüsusi qərar qəbul edib, sənəddə hadisənin başvermə səbəbləri təfəssilatı ilə açıqlanıb. Eyni zamanda, Xocalı soyqırımı ilə bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, erməni qəsbkarlarının beynəlxalq müstəvidə ifşası mühüm vəzifə kimi qarşıya qoyulub. M.Qasımlı qeyd edib ki, 2008-ci ildən başlayaraq, Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə Xocalı Soyqırımının dünya ictimaiyyətinə çatdırılması məqsədilə “Xocalıya ədalət!” adı altında genişmiqyaslı beynəlxalq informasiya kampaniyası aparılır. Tədbirdə institutun elmi işlər üzrə direktor müavini Rəhil Nəcəfov, Qafqaz siyasəti şöbəsinin müdiri Ramilə Dadaşova, Ermənistanşünaslıq şöbəsinin müdiri Ziyad Əmrahov, Şimali Qafqaz şöbəsinin müdiri Vəlif Qafarov, Gürcüstanşünaslıq şöbəsinin müdiri Vahid Ömərrov, Tərcümə, nəşr və informasiya şöbəsinin müdiri Günel Musayeva və digərləri çıxış edərək Xocalıda törədilən soyqırımının ağır nəticələri barədə danışıqlar.

NƏZAKƏT

Polşada Azərbaycanlı Gənclərin I Forumu keçiriləcək

Martın 5-də Polşanın paytaxtı Varşava şəhərində “Park Lajenkovski Hoteldə” Polşada Azərbaycanlı Gənclər Şurasının (PAGŞ) I Forumu keçiriləcək. Forumda Krakov, Lodz, Vroclav, Poznan və başqa şəhərlərdə yaşayan gənclər də daxil olmaqla, 150-yə yaxın qonağın iştirakı gözlənilir. Forumun məqsədi Polşadakı azərbaycanlı gəncləri bir araya toplamaqla onlar arasında şəbəkə yaratmaq və onu gücləndirmək, diaspor işində gənclərin fəaliyyətini artırmaq, soydaşlarımızın yerli cəmiyyətə inteqrasiyası prosesində qarşıya çıxan problemləri müzakirə etmək, təkliflər vermək, eləcə də, bu məsələləri tədbirdə iştirak edəcək dövlət rəsmilərinin diqqətinə çatdırmaqdır. Forumun birinci hissəsində qonaqların çıxışları, ikinci hissəsində isə gənclər və dövlət rəsmilərinin iştirakı ilə panel müzakirələrin təşkil edilməsi planlaşdırılıb. Sonda tədbir iştirakçıları adından Polşa Parlamentinə Xocalı Soyqırımı ilə bağlı müraciət ünvanlanacaq. Forumda Azərbaycan Respublikası Prezident Administrasiyasının, Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin, Azərbaycanın Polşadakı səfirliyinin, Polşadakı Azərbaycan diaspor təşkilatları rəhbərlərinin iştirakı gözlənilir.

N.ƏLƏDDİNQIZI

24 fevral 2017-ci il

TƏRS BAXIŞ

“Sərhədsiz Reportyorlar Təşkilatı”ndan Azərbaycan mətbuatına növbəti qərəz

Bu kimi təsadüfi təşkilatlar Qərbdə media adamlarına qarşı yaranan təhlükələri araşdırsalar, daha məntiqli görünərdi

Qərbdə fəaliyyət göstərən və zaman-zaman Azərbaycanı qarşı qərəzli kampaniyaları ilə çıxış edən bir sıra “insan hüquqları” və s. bənzər təşkilatlar sanki fəaliyyətlərini yalnız bu istiqamətdə qurduqlarının fərqində deyillər. Məsələn, “Sərhədsiz Reportyorlar”ın Şərqi Avropa və Mərkəzi Asiya Departamentinin rəhbəri Yohan Bihr bildirib ki, Azərbaycan həbsxanalarında bu qədər jurnalistin saxlanıldığı halda, Bakının beynəlxalq tərəfdaşları bu məsələlərə laqeyd qala bilməzlər (!-R.R.).

Ancaq Yohan Bihr, çox yəqin ki, özü də nə danışdığını bilmir. Çünki real faktlar onun tamamilə yalan danışdığını sübuta yetirir. Faktlar da belə qənaətə gəlməyə zəmin yaradır ki, yalnız Azərbaycanı hədəfə alan bu kimi bənzər qurumlar, məsələn, Ermənistanda, Gürcüstanda, Ukraynada, Rusiyada, Orta Asiya ölkələrində, eləcə də, digər post-sovet məkanlarında baş verən insan hüquqlarının, media nümayəndələrinin təqib olunmaları, döyülmələri, həbsə atılmaları barədə geniş hesabatlar hazırlamaqla yanaşı, hədəflərinin, məhz Azərbaycan olduğunu, aşkar olaraq bürüzə etdirməkdədirlər.

Əlbəttə, belə halların arxasında “beşinci kolon”un, o cümlədən, onun nökrəçilik etdiyi ermənipərəst qurumların əməyi dayanır

Məsələn, Ermənistanda medianın acınacaqlı vəziyyəti barədə hər kəs məlumatlıdır. Gürcüstanda isə son zamanlar müstəqil televiziyalara qarşı sərt tədbirlər görülür və bu kimi halları digər ölkələrə də aid etmək olar. Sual yaranır ki, “Sərhədsiz Reportyorlar Təşkilatı” nəyə görə bu məsələlərlə bağlı heç bir tənqidi hesabatlar hazırlamır, ancaq ölkəmizdə müstəqil medianın azad fəaliyyətinə, xüsusilə, radikal müxalifətə məxsus informasiya agentliklərində gədən sərt, qərəzli, dezinformasiya xarakterli yazı və məqalələrə rəğmən, hakimiyyətin bütün bunlara dözümlü yanaşmasına kölgə salmağa çalışırlar? Məqsəd bəllidir - güclü, demokratik ənənələrini inkişaf etdirən, dünyada söz sahibinə çevrilən Azərbaycanı bu kimi mühüm faktorlardan kənarlaşdırmaq, ya da izolə etmək. Əlbəttə, belə halların arxasında “beşinci kolon”un, o cümlədən, onun nökrəçilik etdiyi ermənipərəst qurumların əməyi dayanır.

Maraqlıdır, Avropa ölkələrində, özəlliklə Qərbdə bənzər vəziyyətlərə qarşı necə davranılır?

Gəlin daha bir məsələyə yaxından diqqət edək. Sırr deyil ki, ölkəmizdə bəzi saxta jurnalistlər öz vəsiqələri, ayda

ildə bir neçə dəfə çıxan qəzetləri hesabına müxtəlif cinayət əməlləri törətməklə, dələduzluqlar etməklə, insanları şərəfləməklə, hədələməklə, şantajlar vasitəsilə “fəaliyyət” göstərirlər. Təbii ki, belə

olan vəziyyətdə dövlətin müvafiq qurumları qanunlar çərçivəsində ölçülərini götürür və cinayət əməllərinə yol açan saxtakarları məsuliyyətə cəlb edir. Maraqlıdır, Avropa ölkələrində və özəlliklə Qərbdə bənzər vəziyyətlərə qarşı necə davranılır? Yaxud jurnalist və media nümayəndəsi vəzifəsindən sui-istifadə edərək cinayət törədirsə, hətta dövlət maraqlarını satmaqla məşğul olursa, onun yaşadığı ölkənin qanunları üzərində keçərli deyilmi?

Donald Tramp ona qarşı qərəz və şantajla məşğul olan, barəsində dezinformasiyalar yayan, hətta dünyaca məşhur olan “New York Times” və s. qəzetləri, eləcə də, BBC, FOX kimi TV-ləri məhkəməyə verəcəyini bəyan edib

Sadə bir misal götürək. Son zamanlar ABŞ prezidenti Donald Tramp ona qarşı qərəz və şantajla məşğul olan, barəsində dezinformasiyalar yayan, hətta dünyaca məşhur olan “New York Times” və s. qəzetləri, eləcə də, BBC, FOX kimi TV-ləri məhkəməyə verəcəyini bəyan edib. Sabah ABŞ məhkəmələri adıçəkilən media orqanlarının əməkdaşları barəsində həbs qərarı çıxarsa, bunu ABŞ-da demokratiyanın, insan hüquqlarının pozulması kimi qələmə vermək nə dərəcədə doğru olardı?

Yenə də bu ölkədə Barak Obamanın “Zəbt et” kampaniyaları dövründə, həmçinin, zəncinin öldürülməsi ilə bağlı baş qaldıran Ferqyusson olaylarını işıqlandıran amerikalı və avropalı jurnalistlərin təqib olunmaları, hətta polis məntəqələrinə aparılaraq onlardan izahatların alınmaları, əldə etdikləri kadr və görüntülərin məhv edilməsi proseslərini hansı qanun çərçivəsinə sığışdırmaq mümkündür? O zaman niyə “Sərhədsiz Reportyorlar Təşkilatı” sözügedən proseslər haqqında, bir dəfə də olsa, hesabat hazırlamamışdı?! Hadisələrin ABŞ-da baş verməsinə görəmi?

Bu gün Fransada, Belçikada və baş-

qa Avropa ölkələrində jurnalist təşkilatları var ki, onlar heç də müstəqil olmadıqlarını bəyan edirlər. Yaxşı olmadımı ki, “Sərhədsiz Reportyorlar Təşkilatı” iki gündən bir Azərbaycanı hədəfə alması yerinə ömründə bir dəfə real iş görərək, həmin hadisələri tənqid edən hesabatlar hazırlayardı?

“Sərhədsiz Reportyorlar” bunu yazsa, Azərbaycanda media sahəsinin demokratik jurnalistika ənənələrini etiraf etməli olacaq

Bunun yerinə isə anti-Azərbaycan xarakterli bəyanatlar yayılır, hətta xuliqanlıq əməllərinə görə, bir neçə sutkalıq həbs edilən bloggerlər az qala dünyanın ən “əzabkeş jurnalisti” kimi təqdim olunur. Elçin İsmayillı adlı şəxs də bu qəbildəndir, yəni “əzabkeş jurnalistlər” kateqoriyasından. Halbuki bu adam ölkənin bölgələrinə gedərək, aşkar reket jurnalistikası ilə məşğul olub, dövlət nümayəndələrini şantaj edərək, onlardan qanunsuz yollarla pul əldə etməyə cəhdlər göstərib.

Dara düşdükdə isə, yada düşüb ki, sən demə, bu adam əvvəllər AXCP-nin mətbu orqanı sayılan “Azadlıq” qəzetində işləyib, ona görə də, həbsə alınıb. Nə qədər məntiqsiz bir iddiadır, deyilmi? Bu gün ölkənin iqtidar mətbuatında belə, vaxtilə müxalifət mediasında çalışmış kifayət qədər jurnalist mövcuddur, o cümlədən əksinə... Onda “Sərhədsiz Reportyorlar Təşkilatı” buyursun, bu barədə də yazsın. Ancaq bunu da gözləmək əbəsdir. Çünki bunu yazsa, Azərbaycanda media sahəsinin demokratik jurnalistika ənənələrini etiraf etməli olacaq. Yohan Bihr kimi erməni lobbisində işləyənlərə isə, belə məsələlər sərf etmir, bəs onda onun qərəzli hesabat əməllərinin pulunu kim verər?!

Rövşən RƏSULOVA

Suriya müxalifəti Əl-Bab şəhərinin İŞİD-dən azad olduğunu bildirir

Suriya müxalifəti Əl-Bab şəhərini İŞİD qruplaşmasından tamamilə azad edib. Bu barədə Azad Suriya Ordusunun (ASO) rəsmi nümayəndəsi məlumat verib. AZƏRTAC Anadolu informasiya agentliyinə istinadla xəbər verir ki, Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin dəstəklədiyi Azad Suriya Ordusu şəhər mərkəzinə nəzarəti tam ələ keçirib. Hazırda burada qruplaşma tərəfindən yerləşdirilən partlayıcı vasitələrin təmizlənməsi işi aparılır. Agentlik “Fərat qalxanı” əməliyyatının 184 günündə 1900 kvadratkilometrdən çox ərazinin terrorçulardan təmizləndiyini, ASO-nun Türkiyə sərhədindən Suriyanın içərilərinə doğru 39 kilometr irəlilədiyini bildirir.

SAMİR

FOX TV-dən mədəd umanlar

2016-cı il iyul ayının 15-də Türkiyədə dövlət çevrilişinə cəhd edənlər TRT telekanalını, ardınca da “Doğan” Media Mərkəzini ələ keçirmişdilər. Vətən xainləri, ilk növbədə, Ankarada Polis Akademiyasını partlatmışdılar. Daha sonra küçələrə tanklar yeridildi, İstanbulda Atatürk Hava Limanını, hakim partiyanın Ankaradakı qərargahı zəbt edildi, Türkiyə Böyük Millət Məclisi havadan atəşə tutuldu. O zaman TRT-yə edilən hücum FOX TV-də əsl bayram əhval-ruhiyyə yaratmışdı. Telekanalın aparıcısı Fatih Portakal efrədə necə sevinirdisə, Türkiyədə bütün türk millətini hədəfə almış çevriliş dəstək nümayiş etdirirdi. Bu, həmin Fatih Portakaldır ki, bir neçə gün öncə, FOX TV-də ki, efrədən istifadə edərək, ölkəmizin imicinə zərbə vurmağa çalışdı. Hər halda, bu türk düşməni “baş düşməklər” olar, axı Türkiyədə baş verən terror aktlarını sevinclə qarşılayan bu “şanapipik” bizim xoş günlərimizə necə sevinə bilər ki? Belələrinin əsas məqsədi Türkiyə-Azərbaycan qardaşlığına xələl gətirməkdir.

Fransada da maraqlı hal yaşandı. Fransız jurnalist Gilles Martin-Chauffier ölkəsində iştirak etdiyi televiziya proqramında Qərbin Türkiyəyə qarşı tutduğu mövqeyi sərt şəkildə tənqid etdi. Fransa və Almaniyada yayımlanan ARTE telekanalında “28 Minutes” proqramında qonaq olan Gilles Martin-Chauffier Türkiyəni müdafiə edib: “Türkiyə ilə bağlı qışqırıb-çığırmağa bir son verin. Bu gün Türkiyədə həbslərin olduğunu deyirsiniz, amma Rəcəb Tayyib Ərdoğan 1998-ci ildə 1 ilini həbsxanada keçirəndə, hamınız susdunuz. Ərdoğan bir demokratdır.” Qərb mətbuatı yazır ki, Gilles Martin-Chauffier artıq təqib olunur, mobil nömrəsinə təhdidədiçi zənglər gəlir. Budurmu Qərbin demokratiyası? Bizim müxalifətin jurnalistikləri də elə F.Portakal kimi düşünürlər. Yadımdadır ki, 2016-cı ilin dekabr ayında Finlandiyanın Rusiya ilə sərhədində yerləşən İmatra şəhərində şəhər meri və iki jurnalist güllələnərək öldürülmüşdü. Həmin vaxt Azərbaycanın dağıdıcı müxalifətinin jurnalistlərindən də biri o tərəflərdə imiş. Deməli, bu hadisədən sonra başlayıb orada ölkəmizin dalınca danışmağa, guya Azərbaycanda jurnalistlərə qarşı təzyiqlər var. Cəmi iki-üç saat sonra bu jurnalisti ordan deport etmişdilər.

Deməli, F.Portakalın FOX TV-dəki çıxışı dağıdıcı müxalifətə xüsusi sevinc bəxş edib. Gör, nə qədər cılızlaşmış ki, Əli Kərimli FOX TV-nin aparıcısından sitatlar götürür, sosial şəbəkələrdə onun yöndəmsiz, qərəzli çıxışından misal çəkir, bütün cəbhəçiləri də “hay”layıb ki, Fatihin dediklərini paylaşın. “Hamam Times”, “Meydan” TV, “Azadlıq” qəzeti səhifələri də Fatihin çıxışını paylaşaraq, növbəti söyüşlərə start verdilər. Sosial şəbəkələrdə cəbhəçilərin, “Nida”çıların dövlət xadimləri haqqında işlətdikləri söyüşlər birbaşa Ə.Kərimlinin diktesi ilə işlədilir. Hər halda, 2017-ci ilin “Xoruz ili” olduğunu nəzərə alsaq, insanların ailələrini təhqir etmək əvəzinə, cəbhəçilər bundan Ə.Kərimlinin rəhbərliyi altında daha çox “yararlanmalı” idilər. Heç olmasa, bundan sonra “düşər”li olsun, “xoruzvari müxalifətçiliyinizə” qısılsın, bəs edər!

BMT-nin Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatı (UNESCO) ilə əməkdaşlıq

BMT-nin ixtisaslaşmış təşkilatı olan UNESCO dünyada elmin, təhsilin və mədəniyyətin inkişaf etdirilməsi istiqamətində həyata keçirilən əməkdaşlığın ən böyük hökumətlərarası forumudur.

E.Süleymanovanın redaktorluğu ilə çapdan çıxmış "İnsan hüquqlarına dair beynəlxalq əməkdaşlıq" kitabında göstərilir ki, UNESCO-nun fəaliyyəti təhsil, elm, mədəniyyət və kommunikasiya vasitəsilə insanların şüurunda sülhü müdafiə etmək ideyasını möhkəmləndirməyə istiqamətlənmişdir. UNESCO-nun Nizamnaməsinin 1-ci maddəsində qeyd edilmişdir: "Təşkilat irqindən, cinsindən, dilindən və dinindən asılı olmayaraq, bütün xalqlar üçün BMT-nin Nizamnaməsində elan edilmiş ədalətə, qanunçuluğa və insan hüquqlarına, habelə, əsas azadlıqlara hamılıqla hörmətin təmin edilməsi naminə xalqların təhsil, elm və mədəniyyət sahəsində əməkdaşlığını genişləndirməklə sülh və təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsinə yardım göstərməyi qarşısına vəzifə qoyur".

Öz üzvlərinə dünya səviyyəli mütəxəssislərin, texniki yardımların, həmçinin, elmi və pedaqoji kadrların hazırlanması, qlobal elmi layihələrdə iştirak etmək imkanlarından bəhrələnmək imkanı verən UNESCO ilə əməkdaşlıq etmək qərarına gələn Azərbaycan Respublikası 1992-ci il iyulun 3-də həmin təşkilata daxil olmuşdur. İnsan hüquq və azadlıqlarına hamılıqla hörmətin təmin edilməsi, xalqların təhsil, elm və mədəniyyət sahəsində əməkdaşlığını genişləndirməklə sülh və təhlükəsizliyin qorunmasına yardım göstərilməsi bu qurumun ən mühüm vəzifələrindəndir.

UNESCO digər üzv dövlətlərlə yanaşı, Azərbaycana da dünya səviyyəli mütəxəssislərin, elmi və pedaqoji kadrların hazırlanması, qlobal elmi layihələrdə iştirak etmək imkanları qazandırır.

Bu nüfuzlu beynəlxalq qurum ölkəmizdə insan hüquqlarının, o cümlədən, mədəni hüquqların və təhsil hüquqlarının gerçəkləşməsi, Azərbaycan mədəniyyətinin, elm və təhsilinin inkişafı istiqamətində böyük səylər göstərir".

Respublikamızla UNESCO arasındakı münasibətlərin inkişafında Azərbaycanın birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevanın xidmətləri ölçüyəgəlməzdir. Azərbaycanın zəngin mədəniyyət və incəsənətinin inkişafına verdiyi töhfələrə, dünya mədəniyyətlərinin mübadiləsi sahəsindəki xidmətlərinə və bu ideyalara göstərdiyi sadiqliyə görə, Xanım Mehriban Əliyevaya 2004-cü ildə UNESCO-nun, 2006-cı ildə isə İSESKO-nun Xoşməramlı Səfiri adına layiq görülmüşdür.

Sevindirici haldır ki, Xoşməramlı Səfirin təşəbbüsləri və böyük səyləri nəticəsində Azərbaycanın zəngin mədəni irsi, bənzərsiz muğamları və digər möhtəşəm sənət abidələri UNESCO-nun Ümumdünya Mədəni Dəyərləri Siyahısına daxil edilmişdir.

Müvəkkilin əməkdaşlıq qurduğu beynəlxalq qurumlar arasında UNESCO xüsusi yer tutur.

Azərbaycan Ombudsman təsisi ilə UNESCO, o cümlədən, UNESCO üzrə Azərbaycan Respublikasının Milli Komissiyası ilə, həmçinin, bu qurumun Moskva Bürosu arasında insan hüquqları sahəsində səmərəli əməkdaşlıq əlaqələri qurulmuşdur. UNESCO üzrə Azərbaycan Respublikasının Milli Komissiyası ölkəmizdə elm və mədəniyyətin, təhsilin inkişafı sahəsində mühüm işlər həyata keçirir, konfranslar, müxtəlif səpkili sərğilər, görkəmli mədəniyyət xadimlərinin yubiley tədbirlərini təşkil edir.

Kitabda qeyd olunur ki, Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkilinin təşəbbüsü ilə Bakıda keçirilmiş ombudsmanların on üç beynəlxalq konfransının onuna bu qurum dəstək vermişdir. Müxtəlif mövzularda, ən başlıcası isə razılaşıdırılmış prioritet istiqamətlər üzrə təşkil olunmuş həmin konfranslara verilmiş dəstək insan hüquqları baxımından böyük önəm kəsb et-

kişaf etdirilməsi", BMT-nin İnsan Hüquqları Beyannaməsinin qəbul olunmasının 60 illiyinə və Milli İnsan Hüquqları gününə həsr edilmiş "Qloballaşan dünyada insan hüquqları", Avropa Şurasının 60 illiyi münasibətilə "Bioetika, insan hüquqları və yeni texnologiyalar: reproduktiv sağlamlığın və ailə planlaşmasının hüquqi və etik aspektləri", ölkə Prezidenti İlham Əliyevin Sərəncamı ilə respublikamızda qeyd olunan "Ekologiya ili" münasibətilə "İnsan hüquqları və ətraf mühit: iqlim dəyişikliyinə hüquqi və etik aspektləri", "Milli azlıqların və miqrantların mədəni hüquqları: hüquqi aspektlər və implementasiya", Azərbaycan Ombudsmanının fəaliyyətinin 10 illiyi və ölkəmizin UNESCO-ya üzv olmasının 20 illiyinə həsr edilmiş "Fövqəladə hallarda insan hüquqlarının müdafiəsi: problemlər və imkanlar", BMT-nin Ümumdünya İnsan Hüquqları Beyannaməsinin qəbul edilməsinin 65 illiyinə həsr olunmuş "Davamlı inkişaf strategiyalarının yeni mexanizmlərinin insan hüquqlarının təbliğində və müdafiəsindəki rolu və təsiri", UNESCO üzrə Azərbaycan Respublikası Milli Komissiyasının 20 illiyinə, BMT-nin Qadınlara qarşı ayrı-seçkiliyin bütün formalarının aradan qaldırılması haqqında Konvensiyasının 35-ci ildönümünə və Pekin Beyannaməsi və Fəaliyyət Platformasının 20 illiyinə həsr olunan "Qadın hüquqlarının təmin edilməsində milli insan hüquqları təsisatlarının rolu", Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasının qəbul edilməsinin 20 illiyinə, BMT-nin və YUNESKO-nun 70 illiyinə həsr olunan "Konstitusiyaların hüquq və azadlıqların təmin olunmasında ölkədəxili və beynəlxalq təşkilatların əməkdaşlığının rolu" Ombudsmanların Bakı Beynəlxalq Konfransları bu sıradandır.

Qeyd olunmalıdır ki, Azərbaycan

UNESCO digər üzv dövlətlərlə yanaşı, Azərbaycana da dünya səviyyəli mütəxəssislərin, elmi və pedaqoji kadrların hazırlanması, qlobal elmi layihələrdə iştirak etmək imkanları qazandırır

mişdir.

BMT-nin İnsan Hüquqları üzrə Maarifləndirmə Onilliyi (1995-2004) münasibətilə "Demokratikləşmənin inkişafında vətəndaş cəmiyyəti ilə birgə insan hüquqları üzrə maarifləndirmənin rolu", ölkəmizin "İnsan hüquqlarının və əsas azadlıqların müdafiəsi haqqında" Avropa Konvensiyasına qoşulmasının beşinci ildönümünə həsr olunmuş "İnsan hüquqlarının təşviqi və müdafiəsi sahəsində ombudsmanların imkanlarının in-

kişaf etdirilməsi", BMT-nin İnsan Hüquqları Beyannaməsinin qəbul olunmasının 60 illiyinə və Milli İnsan Hüquqları gününə həsr edilmiş "Qloballaşan dünyada insan hüquqları", Avropa Şurasının 60 illiyi münasibətilə "Bioetika, insan hüquqları və yeni texnologiyalar: reproduktiv sağlamlığın və ailə planlaşmasının hüquqi və etik aspektləri", ölkə Prezidenti İlham Əliyevin Sərəncamı ilə respublikamızda qeyd olunan "Ekologiya ili" münasibətilə "İnsan hüquqları və ətraf mühit: iqlim dəyişikliyinə hüquqi və etik aspektləri", "Milli azlıqların və miqrantların mədəni hüquqları: hüquqi aspektlər və implementasiya", Azərbaycan Ombudsmanının fəaliyyətinin 10 illiyi və ölkəmizin UNESCO-ya üzv olmasının 20 illiyinə həsr edilmiş "Fövqəladə hallarda insan hüquqlarının müdafiəsi: problemlər və imkanlar", BMT-nin Ümumdünya İnsan Hüquqları Beyannaməsinin qəbul edilməsinin 65 illiyinə həsr olunmuş "Davamlı inkişaf strategiyalarının yeni mexanizmlərinin insan hüquqlarının təbliğində və müdafiəsindəki rolu və təsiri", UNESCO üzrə Azərbaycan Respublikası Milli Komissiyasının 20 illiyinə, BMT-nin Qadınlara qarşı ayrı-seçkiliyin bütün formalarının aradan qaldırılması haqqında Konvensiyasının 35-ci ildönümünə və Pekin Beyannaməsi və Fəaliyyət Platformasının 20 illiyinə həsr olunan "Qadın hüquqlarının təmin edilməsində milli insan hüquqları təsisatlarının rolu", Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasının qəbul edilməsinin 20 illiyinə, BMT-nin və YUNESKO-nun 70 illiyinə həsr olunan "Konstitusiyaların hüquq və azadlıqların təmin olunmasında ölkədəxili və beynəlxalq təşkilatların əməkdaşlığının rolu" Ombudsmanların Bakı Beynəlxalq Konfransları bu sıradandır.

Qeyd olunmalıdır ki, Azərbaycan

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDİF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

nin rəhbərləri üçün keçirilən konfransda ekspert qismində iştirak etmişdir. Tədbirdə insan hüquqlarının, o cümlədən, UNESCO-nun səlahiyyətlərinə aid hüquqların - təhsil hüquqları, mədəni hüquqlar, fikir azadlığı və digər hüquqların təmin olunması məsələləri müzakirə olunmuşdur.

Konfrans BMT-nin İnsan Hüquqları üzrə Ümumi Beyannaməsinin qəbul edilməsinin 60 illiyinə həsr olunmuşdur.

E.Süleymanova regiondan bu tədbirdə iştirak edən yeganə Ombudsman olaraq, "UNESCO-nun prioritetləri kontekstində insan hüquqlarının müdafiəsində yeni yanaşmalar və mexanizmlər" mövzusunda məruzə ilə çıxış etmişdir. O, məruzəsində Azərbaycanda vəziyyət, 20 illik erməni təcavüzü nəticəsində insan hüquqlarının kütləvi şəkildə pozulması, sülh müqaviləsi imzalanmasının sürətləndirilməsinin zəruriliyi, insan hüquqlarının təmin olunması istiqamətində görülən işlər, ölkəmizdə İnsan Hüquqlarının Müdafiəsi üzrə Milli Fəaliyyət Planının qəbul olunması və uğurla həyata keçirilməsi barədə məlumat vermişdir.

Müvəkkil adçıqkılan institutda keçirilmiş tədbirlərdə insan hüquqları sahəsində təhsil mövzusunda da məruzələr etmiş, Rusiya alimləri ilə bu istiqamətdə əməkdaşlığın perspektivlərinə dair təkliflər vermişdir.

Vahid ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

Meyvə-tərəvəz yemək ovqatı yüksəldir

Alimlərin fikrincə, hətta az miqdarda meyvə-tərəvəz yemək ovqatı yüksəldir. İki həftədən sonra nəticəni müşahidə etmək mümkündür. AZƏRTAC "Aktualniye novosti" saytına istinadla xəbər verir ki, alimlərin apardığı tədqiqatda könüllülərə 14 gün ərzində iki əlavə porsiya meyvə-tərəvəz verilib. Tədqiqatda iştirak edən 171 adam üç qrupa bölünüb. Birinci qrupdakı adamlara onların adət etdiyi yemək rasionu, ikinci qrupa meyvə-tərəvəz almaq üçün kupon, üçüncü qrupa isə bişirilməmiş meyvə-tərəvəzdən ibarət əlavə porsiya verilib. Yaxşılaşma yalnız üçüncü qrupda müşahidə edilib, çünki ikinci qrupdakı adamlar meyvəni alıb və ondan yemək hazırlamaq üçün istifadə ediblər. Məktəblilər, tələbələr daim faydalı qidalanmalıdırlar. Həmçinin yeməkdə meyvə-tərəvəzdən istifadə etmək insanın psixi sağlamlığını sabitləşdirir, tonusu artırır, ovqatı yüksəldir.

Hansı vərdişlər ömrü qısaldır və ya uzadır?

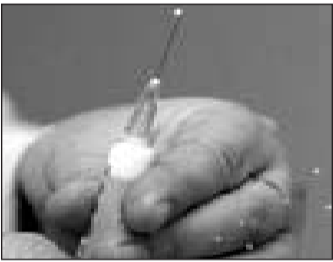

Rusiya KİV-lərinin yazdığına görə, alimlər bu suala aydınlıq gətirmək məqsədilə araşdırmalar aparıblar və maraqlı nəticələrə gəliblər. Məlum olub ki, yaxın adamlarla, tanışlarla görüş yerinə, eləcə də işə və məktəbə gecikənlər, tıxac düşənlər öz sağlamlıqlarına ağır zərbə vururlar.

Təsəvvür edin ki, siz uşağınızı məktəbə aparanda, yaxud işə yollananda gecikirsiniz. Özünüzü necə hiss edəcəksiniz? İstər-istəməz narahat olmağa başlayacaqsınız və əsəbiləşəcəksiniz. Bütün bunlar isə stress deməkdir. Britaniyalı alimlərin fikrincə, bir yerə daim gecikənlər ömürlərini minimum üç il azaldırlar. Nəticə budur ki, dəyişiklik ömrü uzatmaq üçün ən yaxşı vasitədir. Alimlər hesab edirlər ki, faydalı vərdişlərə başlamaq heç vaxt gec deyil. Gün ərzində 25 dəqiqə gəzinti, velosiped sürmək və ya üzgüçülük məşğul olmaq xəstəxanaya düşmək ehtimalını 50 faiz azaldır. Cənubi Kaliforniya Universitetinin tədqiqatçıları isə zehni əməklə məşğul olan 55 yaşdan yuxarı insanların iş qabiliyyətini və yaddaşını öyrəniblər. Aşkar ediblər ki, gündəlik təmiz havada gəzənlərin beyin funksionallığı gənclərdə olduğu kimidir.

Tütün asılılığını önləyən peyvənd

Məlumatla görə ABŞ-in Scripps Araşdırma İnstitutunun elm adamları tütün asılılığını önləyən peyvənd inkişaf etdiriblər. Bu peyvənd immunitet sistemini hərəkətə keçirib anticisimlərin istehsalını təmin edən maddələr olduğu bildirilir. Peyvəndin inkişafında məqsəd bədənin nikotini xarici və zərərli bir maddə olaraq tanımasını təmin etməkdir. Bu baxımdan elm adamları bildiriblər ki, hazırlanan peyvənd immunitet sisteminin xarici və zərərli olaraq qəbul etdiyi maddəyə reaksiya göstərərək nikotin molekullarının yayılmasını və beyinə çatmasını önleyir. Məlumatda da bildirilir ki, bu peyvənd başqa asılılıqlarla mübarizədə təsirli ola bilər. Tədqiqat nəticələri "Journal of Medicinal Chemistry" jurnalında dərc olunub.

ELAN

Azərbaycan Milli Aviasiya Akademiyasının Hava Nəqliyyatı fakültəsinin Uçuş Mühəndisliyi (helikopter) ixtisasının 1114 AH qrupunun 3-cü kurs tələbəsi Hüseynov Nəcəf Etibar oğlunun adına verilmiş 1114 AH / 09 nömrəli qiymət kitabçası itdiyi üçün etibarsız sayılır.

SƏS

Son səhifə

24 fevral

Azərbaycan çempionatının açılış mərasimi keçirilib

Sərbəst və yunan-Roma güləşi üzrə gənclərin Azərbaycan birinciliyinin tənənəli açılış mərasimi keçirilib. SİA-nın məlumatına görə, Bakı İdman Sarayında təşkil olunan mərasimdə Gənclər və İdman Nazirliyinin (GİN) baş məsləhətçisi Tofiq Eyvazov, Azərbaycan Güləş Federasiyasının (AGF) vitse-prezidenti Elçin Cəfərov, güləşçilər, hakimlər və digərləri iştirak ediblər. Mərasimdə çıxış edən GİN-nin baş məsləhətçisi Tofiq Eyvazov ölkəmizdə idmanın inkişafından, idmançılarımızın uğurlarından danışıb. O, güləşçilərimizin beynəlxalq arenada ölkəmizi layiqincə təmsil etdiklərini bildirib. Nazirlik rəsmisi yarış iştirakçılarında uğurlar arzulayıb. AGF-nin vitse-prezidenti Elçin Cəfərov ölkə çempionatlarının hər zaman yüksək rəqabət və idman mübarizəsi şəraitində keçdiyini bildirib. O, Azərbaycan çempionatlarında mükafatçılar sırasına düşən güləşçilərimizin yığma komandaların heyətlərinə cəlb olunduqlarını, beynəlxalq yarışlarda Azərbaycanı təmsil etdiklərini diqqətə çatdırıb. AGF-nin vitse-prezidenti güləşçilərimizin beynəlxalq səviyyədə yüksək nailiyyətlər qazandıqlarını, hər zaman ümidləri doğrultduqlarını qeyd edib. O, Azərbaycan çempionatının iştirakçılarında qələbələr arzulayıb. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirilib. Sərbəst və yunan-Roma güləşi üzrə gənclərin Azərbaycan birinciliyi açıq elan edilib. Açılış mərasimindən sonra ilk yarış gününün final mərhələsinə start verilib.

"Fənərbaxça" Avropa Liqası ilə vidalaşdı

Futbol üzrə UEFA Avropa Liqasında 1/16 final mərhələsinin cavab oyunlarına start verilib. Dünən mərhələnin ilk oyun günündə 3 qarşılaşma keçirilib. İstanbulda "Fənərbaxça" Rusiyanın "Krasnodar" komandasını qəbul edib və oyun 1:1 hesabı ilə başa çatıb. Öz meydanında Türkiyə təmsilçisi üzərində 1:0 hesablı qələbə qazanmış "Krasnodar" səkkizdəbir finala vəsiqə qazanıb. Almaniyanın "Şalke" və İngiltərənin "Mançester Yunayted" klubları da növbəti mərhələyə keçən tərəf olublar. Bu klublar müvafiq olaraq PAOK (Yunanistan) və "Sent Etyen"i (Fransa) mübarizədən kənarlaşdırıblar. "Şalke" öz meydanında Yunanistan klubunun müqavimətini qıra bilməyə 3:0 hesablı qələbə sayəsində növbəti mərhələyə adlayıb. "Mançester Yunayted" isə öz meydanında olduğu kimi (3:0), səfərdə də "Sent-Etyen"i məğlub edib - 1:0. Mərhələnin digər görüşləri bu gün keçiriləcək.

"Liverpool" Adam Lallana ilə müqaviləni yeniləyib

"Liverpool" Adam Lallana ilə müqavilənin müddətini uzadıb. Apasport.az saytının məlumatına görə, bu barədə klub saytı xəbər yayıb. Müqavilənin hansı müddətə nəzərdə tutduğu qeyd olunmasa da, uzunmüddətli anlaşma imzalandığı bildirilib. Qeyd edək ki, 2014-cü ildən "Liverpool"da çıxış edən A.Lallana 117 oyunda 20 qol vurub.

Dəniz Yılmazın cəzası açıqlandı

Milli komandamızın və Türkiyənin "Bursaspor" klubunun futbolçusu Dəniz Yılmaz 2 oyunluq cəzalandırılıb. Qol.az-ın xəbərinə görə, bu barədə Türkiyə Futbol Federasiyasının Nizam-İntizam Komitəsi qərar çıxarıb. Superliqanın 21-ci turunda "Kayserispor"la oyunun 19-cu dəqiqəsində rəqibə qarşı bilərəkdən kobudluq etdiyi üçün qırmızı vərəqə ilə meydana qovulan hücumçu qarşıdakı iki oyunu buraxacaq.

Rafael Varan 3 həftə yaşıl meydanlara həsrət qalacaq

Futbol üzrə İspaniya La Liqasının XVI turundan təxirə salınmış "Valensiya"ya ilə oyunda uduzan (1:2) "Real" aparıcı futbolçusunu da itirib. Qol.az-ın İspaniya mətbuatına istinadən yaydığı xəbərə görə, matçın 73-cü dəqiqəsində zədələnərək yerini komanda yoldaşı Naçoya verən Rafael Varanın əzələsində problem aşkarlanıb. İlk müayinədən sonra 23 yaşlı müdafiəçinin 3 həftə meydana çıxma bilməyəcəyi məlum olub.

Baş redaktor:

Bəhrüz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

**Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov**

**Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 32.**

**Şəhadətnamə: № 022492
http://www.ses-news.az
http://www.sesqazeti.az
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62**

Buraxılışa məsul: Mətləb Salahov

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnir.
"Azərbaycan" neşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzərTAC, SİA, APA və AZADİNFÖRM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

**Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 5500**